

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020 en de Wet register onderwijsdeelnemers in verband met de wettelijke borging van diverse verwerkingen van persoonsgegevens in het funderend onderwijs (Wet borging gegevensverwerkingen funderend onderwijs)

(KetenID WGKxxxxxx)

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het ten behoeve van de kwaliteit van het funderend onderwijs wenselijk is om kennisgedreven beleid te bevorderen en het daarvoor noodzakelijk is om verschillende verwerkingen van persoonsgegevens in het funderend onderwijs wettelijk te borgen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma, de volgende begripsbepaling toegevoegd:

Algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119).

B

Na artikel 4d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4e. Landelijke veiligheidsmonitor

1. Onze Minister monitort eenmaal in de twee schooljaren de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school van leerlingen vanaf het zesde schooljaar en het personeel met de landelijke veiligheidsmonitor.
2. De landelijke veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar instrument en geeft inzicht in de aandachtsgebieden:
  - a. de feitelijke veiligheid;
  - b. de ervaren veiligheid;
  - c. het welbevinden; en
  - d. het veiligheidsbeleid van scholen.
3. Onze Minister verwerkt ten behoeve van het uitvoeren van de landelijke veiligheidsmonitor persoonsgegevens, waarbij:
  - a. direct tot de persoon herleidbare gegevens worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om deelnemers uit te nodigen voor deelname aan de landelijke veiligheidsmonitor;
  - b. de persoonsgegevens uiterlijk drie jaar na het moment van afname worden verwijderd;
  - c. bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming kunnen worden verwerkt indien dat noodzakelijk is; en
  - d. geen genetische of biometrische gegevens of persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakbond blijken als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming worden verwerkt.
4. Indien de landelijke veiligheidsmonitor in samenwerking met een school wordt afgenomen, verstrekt Onze Minister, ten behoeve van de verplichting als bedoeld in artikel 4c, eerste lid, onderdelen b en c, aan het bevoegd gezag van de betreffende school een rapportage met de voor die school specifieke uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor.
5. De rapportage omvat:
  - a. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor leerlingen geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging;
  - b. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor personeel geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging; en
  - c. de gegevens benodigd voor verzending van de resultaten van de monitor, bedoeld in artikel 4c, derde lid.
6. Onze Minister kan, indien bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken, besluiten de in het eerste lid genoemde termijn te verlengen.

C

Na artikel 167 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 167a. Verstrekking personeelsgegevens

1. Onze Minister kan gegevens over het personeel betreffende de persoon en de arbeidsrelatie, die op grond van de artikelen 166, tweede lid en 167, tweede lid, aan Onze Minister zijn verstrekt, verstrekken aan de Vereniging PO-Raad te Utrecht.
2. Onze Minister verstrekt de gegevens slechts voor zover dit noodzakelijk is voor de ondersteuning van bevoegde gezagen of samenwerkingsverbanden voor verantwoording en onderlinge vergelijking betreffende de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs.
3. Onze Minister verstrekt geen gegevens over de geslachtsnaam, de voornamen, het adres of de geboortedatum van het personeel, en verstrekt geen bijzondere categorieën

- van persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming.
4. Onze Minister verstrekt de gegevens bedoeld in het eerste lid ten minste geaggregeerd op schoolniveau.
  5. In afwijking van het vierde lid kan Onze Minister gegevens met betrekking tot het geslacht en de betrekkingsovervang nader uitsplitsen naar functiegroep of functiecategorie.
  6. De verstrekking van gegevens vindt plaats voor zover dit is bepaald bij besluit van Onze Minister.
  7. Onze Minister neemt het besluit op verzoek van de organisatie, genoemd in het eerste lid. Het verzoek bevat de doelen voor de verstrekking en de geaggregeerde gegevens waarop het verzoek betrekking heeft.
  8. Onze Minister neemt een besluit tot gegevensverstrekking als bedoeld in het zesde lid, slechts voor zover de organisatie aantoont dat de in het verzoek vermelde gegevens noodzakelijk zijn voor het beoogde doel.
  9. Bij het besluit wordt in ieder geval bepaald voor welke doeleinden gegevens worden verstrekt, welke gegevens het betreft en welke bewaartermijn voor de gegevens moet worden gehanteerd.
  10. Aan het besluit worden voorschriften en beperkingen verbonden in het belang van een zorgvuldige en doelmatige gegevensverwerking.
  11. Onze Minister kan het besluit in ieder geval intrekken indien:
    - a. de gegevens waarop het besluit betrekking heeft voor andere doeleinden worden verwerkt dan de doeleinden die in het besluit zijn genoemd; of
    - b. niet wordt voldaan aan de voorschriften en beperkingen die aan het besluit zijn verbonden.
  12. Onze Minister doet mededeling van een besluit als bedoeld in het zesde of elfde lid in de Staatscourant.
  13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van dit artikel.

ARTIKEL II. WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma, de volgende begripsbepaling toegevoegd:

Algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119).

B

Na artikel 5b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5c. Landelijke veiligheidsmonitor

1. Onze Minister monitort eenmaal in de twee schooljaren de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school van leerlingen, voor het speciaal onderwijs vanaf het zesde schooljaar, en het personeel met de landelijke veiligheidsmonitor.
2. De landelijke veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar instrument en geeft inzicht in de aandachtsgebieden:
  - a. de feitelijke veiligheid;
  - b. de ervaren veiligheid;
  - c. het welbevinden; en

- d. het veiligheidsbeleid van scholen.
3. Onze Minister verwerkt ten behoeve van het uitvoeren van de landelijke veiligheidsmonitor persoonsgegevens, waarbij:
- a. direct tot de persoon herleidbare gegevens worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om deelnemers uit te nodigen voor deelname aan de landelijke veiligheidsmonitor;
  - b. de persoonsgegevens uiterlijk drie jaar na het moment van afname worden verwijderd;
  - c. bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming kunnen worden verwerkt indien dat noodzakelijk is; en
  - d. geen genetische of biometrische gegevens of persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakbond blijken als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming worden verwerkt.
4. Indien de landelijke veiligheidsmonitor in samenwerking met een school wordt afgenomen, verstrekt Onze Minister, ten behoeve van de verplichting als bedoeld in artikel 5a, eerste lid, onderdelen b en c, aan het bevoegd gezag van de betreffende school een rapportage met de voor die school specifieke uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor.
5. De rapportage omvat:
- a. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor leerlingen geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging;
  - b. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor personeel geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging; en
  - c. de gegevens benodigd voor verzending van de resultaten van de monitor, bedoeld in artikel 5a, derde lid.
6. Onze Minister kan, indien bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken, besluiten de in het eerste lid genoemde termijn te verlengen.

C

Na artikel 143 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 143a. Verstrekking personeelsgegevens

1. Onze Minister kan gegevens over het personeel betreffende de persoon en de arbeidsrelatie, die op grond van de artikelen 142, tweede lid en 143, tweede lid, aan Onze Minister zijn verstrekt, verstrekken aan:
  - a. de Vereniging PO-Raad te Utrecht;
  - b. de vereniging VO-raad te Utrecht.
2. Onze Minister verstrekt de gegevens slechts voor zover dit noodzakelijk is voor de ondersteuning van bevoegde gezagen of samenwerkingsverbanden voor verantwoording en onderlinge vergelijking betreffende de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs.
3. Onze Minister verstrekt geen gegevens over de geslachtsnaam, de voornamen, het adres of de geboortedatum van het personeel, en verstrekt geen bijzondere categorieën van persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming.
4. Onze Minister verstrekt de gegevens bedoeld in het eerste lid ten minste geaggregeerd op instellingsniveau of schoolniveau.
5. In afwijking van het vierde lid kan Onze Minister gegevens met betrekking tot het geslacht en de betrekkingsomvang nader uitsplitsen naar functiegroep of functiecategorie.
6. De verstrekking van gegevens vindt plaats voor zover dit is bepaald bij besluit van Onze Minister.
7. Onze Minister neemt het besluit op verzoek van de organisatie als bedoeld in het eerste lid. Het verzoek bevat de doelen voor de verstrekking en de geaggregeerde gegevens waarop het verzoek betrekking heeft.

8. Onze Minister neemt een besluit tot gegevensverstrekking als bedoeld in het zesde lid, slechts voor zover de organisatie aantoont dat de in het verzoek vermelde gegevens noodzakelijk zijn voor het beoogde doel.

9. Bij het besluit wordt in ieder geval bepaald voor welke doeleinden gegevens worden verstrekt, welke gegevens het betreft en welke bewaartermijn voor de gegevens moet worden gehanteerd.

10. Aan het besluit worden voorschriften en beperkingen verbonden in het belang van een zorgvuldige en doelmatige gegevensverwerking.

11. Onze Minister kan het besluit in ieder geval intrekken indien:

a. de gegevens waarop het besluit betrekking heeft voor andere doeleinden worden verwerkt dan de doeleinden die in het besluit zijn genoemd; of

b. niet wordt voldaan aan de voorschriften en beperkingen die aan het besluit zijn verbonden.

12. Onze Minister doet mededeling van een besluit als bedoeld in het zesde of elfde lid in de Staatscourant.

13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van dit artikel.

Artikel III. WIJZIGING VAN DE WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische volgorde de volgende begripsbepaling ingevoegd:

Algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119);

B

Na artikel 3.41 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.41a. Landelijke veiligheidsmonitor

1. Onze Minister monitort eenmaal in de twee schooljaren de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school van leerlingen, voor het speciaal onderwijs vanaf het zesde schooljaar, en het personeel met de landelijke veiligheidsmonitor.

2. De landelijke veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar instrument en geeft inzicht in de aandachtsgebieden:

a. de feitelijke veiligheid;

b. de ervaren veiligheid;

c. het welbevinden; en

d. het veiligheidsbeleid van scholen.

3. Onze Minister verwerkt ten behoeve van het uitvoeren van de landelijke veiligheidsmonitor persoonsgegevens, waarbij:

a. direct tot de persoon herleidbare gegevens worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om deelnemers uit te nodigen voor deelname aan de landelijke veiligheidsmonitor;

b. de persoonsgegevens uiterlijk drie jaar na het moment van afname worden verwijderd;

c. bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming kunnen worden verwerkt indien dat noodzakelijk is; en

d. geen genetische of biometrische gegevens of persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakbond blijken als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming worden verwerkt.

4. Indien de landelijke veiligheidsmonitor in samenwerking met een school wordt afgenomen, verstrekt Onze Minister, ten behoeve van de verplichting als bedoeld in artikel 3.40, eerste lid, onderdelen b en c, aan het bevoegd gezag van de betreffende school een rapportage met de voor die school specifieke uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor.

5. De rapportage omvat:

a. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor leerlingen geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging en onderwijssoort;

b. de uitkomsten van de landelijke veiligheidsmonitor voor personeel geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging; en

b. de gegevens benodigd voor verzending van de resultaten van de monitor, bedoeld in artikel 3.40, derde lid.

6. Onze Minister kan, indien bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken, besluiten de in het eerste lid genoemde termijn te verlengen.

C

Na artikel 2.111 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.112. Verstrekking personeelsgegevens

1. Onze Minister kan gegevens over het personeel betreffende de persoon en de arbeidsrelatie, die op grond van de artikelen 2.111, tweede lid, en 5.48, eerste lid, aan Onze Minister zijn verstrekt, verstrekken aan de vereniging VO-raad te Utrecht.

2. Onze Minister verstrekt de gegevens slechts voor zover dit noodzakelijk is voor de ondersteuning van bevoegde gezagen of samenwerkingsverbanden voor verantwoording en onderlinge vergelijking betreffende de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs.

3. Onze Minister verstrekt geen gegevens over de geslachtsnaam, de voornamen, het adres of de geboortedatum van het personeel, en verstrekt geen bijzondere categorieën van persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 10 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

4. Onze Minister verstrekt de gegevens bedoeld in het eerste lid ten minste geaggregeerd op schoolniveau.

5. In afwijking van het vierde lid kan Onze Minister gegevens met betrekking tot het geslacht en de betrekkingsomvang nader uitsplitsen naar functiegroep of functiecategorie.

6. De verstrekking van gegevens vindt plaats voor zover dit is bepaald bij besluit van Onze Minister.

7. Onze Minister neemt het besluit op verzoek van de organisatie, genoemd in het eerste lid. Het verzoek bevat de doelen voor de verstrekking en de geaggregeerde gegevens waarop het verzoek betrekking heeft.

8. Onze Minister neemt een besluit tot gegevensverstrekking als bedoeld in het zesde lid, slechts voor zover de organisatie aantoont dat de in het verzoek vermelde gegevens noodzakelijk zijn voor het beoogde doel.

9. Bij het besluit wordt in ieder geval bepaald voor welke doeleinden gegevens worden verstrekt, welke gegevens het betreft en welke bewaartermijn voor de gegevens moet worden gehanteerd.

10. Aan het besluit worden voorschriften en beperkingen verbonden in het belang van een zorgvuldige en doelmatige gegevensverwerking.

11. Onze Minister kan het besluit in ieder geval intrekken indien:

a. de gegevens waarop het besluit betrekking heeft voor andere doeleinden worden verwerkt dan de doeleinden die in het besluit zijn genoemd; of

b. niet wordt voldaan aan de voorschriften en beperkingen die aan het besluit zijn verbonden.

12. Onze Minister doet mededeling van een besluit als bedoeld in het zesde of elfde lid in de Staatscourant.

13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van dit artikel.

D

Na artikel 11.32 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11.32a. Verstrekking personeelsgegevens

Artikel 2.112 is niet van toepassing.

E

Na artikel 11.40 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11.40a. Landelijke veiligheidsmonitor

Artikel 3.41a is niet van toepassing.

ARTIKEL IV. WIJZIGING VAN DE WET REGISTER ONDERWIJSDEELNEMERS

In artikel 23, eerste lid, van de Wet register onderwijsdeelnemers vervalt 'en' aan het slot van onderdeel d en wordt onder verlettering van onderdeel e tot f, na onderdeel d een onderdeel ingevoegd, luidende:

e. de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek, en.

Artikel V. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel VI. CITEERTITEL

Deze wet wordt aangehaald als: Wet borging gegevensverwerkingen funderend onderwijs.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Memorie van toelichting

I. Algemeen deel

1.	Inleiding.....	10
2.	Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs.....	11
2.1	Aanleiding.....	11
2.2	Probleembeschrijving.....	13
2.3	Doel van het voorstel.....	13
2.4	Kern van het voorstel.....	13
2.4.1	Wettelijke taak en afbakening.....	14
2.4.2	Eisen aan instrument en aandachtsgebieden.....	15
2.4.3	Verwerking persoonsgegevens.....	15
2.4.4	Overlap LVM en schoolmonitor.....	16
3.	Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad.....	16
3.1	Aanleiding.....	17
3.2	Probleembeschrijving.....	18
3.2.1	Verantwoording en vergelijking.....	18
3.2.2	Informatieproducten.....	18
3.3	Doel.....	20
3.4	Kern van het voorstel.....	20
3.4.1	Benodigde gegevens personeel.....	20
3.4.2	Niveau van aggregatie.....	21
4.	Verstrekking gegevens ROD aan NWO.....	22
4.1	Aanleiding en probleembeschrijving.....	22
4.2	Doel en kern van het voorstel.....	23
5.	Verhouding tot hoger recht.....	24
5.1	Algemeen wettelijk kader.....	24
5.2	Landelijke veiligheidsmonitor.....	25
5.2.1	Verhouding tot het wettelijk kader.....	25
5.2.2	Noodzaak & proportionaliteitsafweging.....	25
5.2.3	Geschikt middel voor het te bereiken doel.....	26
5.2.4	Belangenafweging.....	27
5.2.5	Proportionaliteitswaarborgen: risico-mitigerende maatregelen.....	27
5.2.6	Subsidiariteitsbeginsel: alternatieven.....	29
5.2.7	Conclusie.....	30
5.3	Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad.....	30
5.3.1	Doel.....	30
5.3.2	Verhouding tot wettelijk kader.....	31
5.3.3	Mitigerende maatregelen.....	31
5.3.4	Noodzaak.....	32
5.3.5	Proportionaliteit.....	33

5.3.6	Subsidiariteit: Overwogen alternatieven	34
5.4	Verstrekking gegevens ROD aan NWO	35
5.4.1	Noodzaak	35
5.4.2	Aansluiting bij systematiek Wet register onderwijsdeelnemers	36
5.4.3	Subsidiariteit: alternatief	36
5.4.4	Conclusie	36
6.	Verhouding tot nationale regelgeving	36
6.1	Verstrekking gegevens ROD aan NWO	36
7.	Gevolgen	37
7.1	Landelijke veiligheidsmonitor	37
7.1.1	Gevolgen voor het doenvermogen	37
7.1.2	Gevolgen voor de regeldruk	38
7.2	Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad	41
7.3	Verstrekking gegevens ROD aan NWO	41
8.	Uitvoering	41
8.1	Landelijke veiligheidsmonitor	41
8.2	Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad	41
8.3	Verstrekking gegevens ROD aan NWO	41
9.	Toezicht en handhaving	42
10.	Financiële gevolgen	42
11.	Caribisch Nederland	42
11.1	Landelijke veiligheidsmonitor	42
11.2	Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad	42
11.3	Verstrekking gegevens ROD aan NWO	42
12.	Advies en consultatie	42
13.	Inwerkingtreding	42

II. Artikelsgewijs deel

I. Algemeen

1. Inleiding

Kennisgedreven beleid is één van de pijlers om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren of te verrijken. Daarbij wordt beleid ontwikkeld en uitgevoerd dat effectief en efficiënt is en dat is gebaseerd op bewezen praktijken en de best beschikbare kennis uit onderzoek. Om kennisgedreven beleid (ook wel 'evidence-informed' werken genoemd) mogelijk te maken moeten organisaties over actuele, betrouwbare en accurate gegevens beschikken over de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs in brede zin. Schoolbesturen, sectorraden, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en andere stakeholders gebruiken deze gegevens (i) om informatie te genereren en op basis hiervan beleid te ontwikkelen, bij te stellen en te evalueren en (ii) voor verantwoording en het vergelijken van relevante kengetallen.

In de afgelopen jaren is de aandacht voor het belang van kennisgedreven beleid toegenomen bij alle genoemde actoren, mede in het licht van het Masterplan basisvaardigheden en de discussie over sturing van het onderwijs.¹ In een ander wetsvoorstel waaraan gewerkt wordt, over de actualisering van deugdelijkheidseisen, zal ook een eis aan schoolbesturen worden opgenomen over evidence-informed werken.² Verder kent de Landelijke Veiligheidsmonitor funderend onderwijs een specifiek belang vanwege het vergroten van de kennis over de veiligheid op scholen, op basis waarvan het ministerie van OCW en schoolbesturen gericht veiligheidsbevorderend beleid kunnen voeren. Dit sluit aan bij de agenda ter bevordering van vrij en veilig onderwijs (als specifiek onderdeel van en randvoorwaarde voor de onderwijskwaliteit) en het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs.³ Onderhavig wetsvoorstel strekt er daarom toe een drietal grondslagen te creëren voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van kennisgedreven beleid.

Er wordt een wettelijke grondslag gecreëerd voor gegevensverwerkingen voor:

- 1) Het tweejaarlijks afnemen van de Landelijke Veiligheidsmonitor in het funderend onderwijs;
- 2) Het verstrekken van personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad ten behoeve van de ondersteuning van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden bij verantwoording en vergelijking;
- 3) Het verstrekken van gegevens uit het register onderwijsdeelnemers aan NWO, ten behoeve van door NWO gefinancierd en gecoördineerd onderzoek.

De drie onderdelen van het wetsvoorstel zullen hieronder nader worden toegelicht.

Begrippen

Daar waar sprake is van primair onderwijs, wordt, tenzij anders aangegeven, ook bedoeld het speciaal basisonderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so). Daar waar het gaat over voortgezet onderwijs omvat dat, tenzij anders aangegeven, ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

---

¹ Kamerstukken II 2024/25, 31293, nr. 775; Kamerstukken II 2024/25, 31293, nr. 762; Kamerstukken II 2023/24, 31293, nr. 732; Kamerstukken II 2023/24, 31293, nr. 727; Kamerstukken II 2023/24, 31293, nr. 710; Kamerstukken II 2023/24, 31293, nr. 709. Zie ook I. Waterreus & L. Sipma, Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid, NRO, maart 2023; <https://www.kcbr.nl/beleid-en-regelgeving-ontwikkelen/beleidskompas/kennisgedreven-beleid-maken>.

² Kamerstukken II 2023/24, 31293, nr. 710.

³ Kamerstukken II 2024/25, 29240, nr. 157; Kamerstukken II 2024/25, 31293, nr. 762; Kamerstukken II 2023/24, 29240, nr. 138; Kamerstukken II 2022/23, 29240, nr. 133; Kamerstukken II 2022/23, 31293, nr. 653.

Veiligheid betreft de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school in aansluiting op de zorgplicht voor de veiligheid zoals opgenomen in de sectorwetgeving.⁴

Met het begrip 'personeel' wordt aangesloten bij de definitiebepaling in de sectorwetgeving en wordt naast leraren ook verstaan de (con)rector, (adjunct)-directeur en personeel in een andere functie dan het geven van onderwijs. Ook personeel dat zonder benoeming tewerkgesteld is, valt onder deze definitie, zoals uitzendkrachten en gedetacheerden.⁵

2. Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs

Met de Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs (hierna: LVM) wordt een noodzakelijke kennisbasis gecreëerd voor het ontwikkelen van doeltreffend en doelmatig landelijk beleid op het gebied van sociale veiligheid in het funderend onderwijs. Voor de uitvoering van de LVM is het noodzakelijk om een combinatie van persoonsgegevens te verwerken, waaronder bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Met dit wetsvoorstel wordt daarvoor de benodigde grondslag gecreëerd. Daarnaast wordt een aantal mitigerende maatregelen voorgesteld ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

2.1 Aanleiding

Elke leerling en elk personeelslid op een school heeft recht op een veilige schoolomgeving. Tegelijkertijd is een veilig schoolklimaat ook een randvoorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs. Deze veiligheid is namelijk nodig voor een optimale leeromgeving en een gezonde ontwikkeling van leerlingen. Voor het personeel is een veilig schoolklimaat van vitaal belang, zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen richten op hun kerntaak, namelijk het aanbieden van goed onderwijs. De veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel gezamenlijk vormt een belangrijk element van het veiligheidsklimaat op school. Het is daarom van belang om bij het treffen van maatregelen om de veiligheid op school te verbeteren, beide groepen te betrekken. Om een veilige schoolomgeving te borgen is in de sectorwetgeving al een zorgplicht voor de veiligheid op school opgenomen.⁶ Het bevoegd gezag is daarbij verplicht om jaarlijks de veiligheid op school te monitoren en het veiligheidsbeleid te evalueren. De resultaten van de schoolmonitor dienen bij de evaluatie te worden meegenomen.⁷ De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) ziet toe op de wijze waarop het bevoegd gezag invulling geeft aan haar zorgplicht.

De zorgplicht voor de veiligheid op school is allerm minst een eenvoudige taak. De complexiteit van veel sociaal onveilige situaties maakt dat het bepalen van de juiste aanpak ingewikkeld is. Bovendien betreft het uitingsvormen of gedragingen die soms hardnekkig en lang niet altijd zichtbaar zijn, zoals pesten of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daarbij is de samenleving continu in beweging. Door ontwikkelingen zoals sociale media kunnen nieuwe uitingsvormen van onveilig gedrag ontstaan. Ook kan het veiligheidsklimaat van één specifieke groep verslechteren als gevolg van maatschappelijke spanningen.⁸ Tegelijkertijd verandert de maatschappelijke

---

⁴ Artikel 4c WPO, artikel 6a WPO BES, artikel 5a WEC en artikel 3.40 WVO 2020.

⁵ Artikel 1 van de WPO, WEC, WVO 2020 en WPO BES.

⁶ Artikel 4c WPO, artikel 3.40 WVO 2020.

⁷ Het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs scherpert de zorgplicht veiligheid op school aan. Dit wetsvoorstel is ten tijde van het opstellen van dit wetsvoorstel aanhangig gemaakt bij de Afdeling advisering van de Raad van State. Omdat dit wetsvoorstel na het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs komt, is bij het ontwerpen van de regeling en het schrijven van de toelichting uitgegaan van de situatie waarin dat wetsvoorstel reeds tot wet is verheven.

⁸ Sociaal Cultureel Planbureau (2025). *Sociale en Culturele Ontwikkelingen 2025*, p. 26.

kijk op sociale veiligheid en de acceptatie van bepaalde gedragingen.⁹ Dit alles vraagt veel van scholen.

Om als stelselverantwoordelijke scholen zo goed mogelijk te ondersteunen bij de zorgplicht voor de veiligheid op school is landelijk beleid op het gebied van sociale veiligheid vanuit de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) van belang. Dat gebeurt bijvoorbeeld door richting te geven via wettelijke kaders middels de Wet vrij en veilig onderwijs. Ook ziet de inspectie nauwlettend toe op de ontwikkeling van sociale veiligheid in het onderwijs, via zowel toezicht, vertrouwensinspecteurs als thematische onderzoeken.¹⁰ Daarnaast subsidieert het ministerie van OCW de Stichting School en Veiligheid, die scholen ondersteunt bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat.¹¹

Via een landelijk monitoringsonderzoek kan zicht worden verkregen op een aantal trends in het veiligheidsklimaat in het funderend onderwijs, waar vervolgens op Rijksniveau beleid op kan worden gevoerd en scholen gericht bij ondersteund kunnen worden. De meest recente landelijke gegevens op het gebied van de sociale veiligheid wijzen op een stijging van verschillende uitingsvormen van sociaal onveilig gedrag, zoals het aantal leerlingen dat aangaf gepest te worden en het aantal leerlingen en personeelsleden dat aangaf te maken te krijgen met geweldsincidenten.¹² Ook bleek uit die gegevens dat vooral familieleden van leerlingen relatief vaak betrokken zijn bij geweldsincidenten jegens het personeel. Daarnaast is bekend dat bepaalde kwetsbare groepen zoals lhbtq+-leerlingen, leerlingen met een migratieachtergrond en meisjes relatief vaker aangeven het slachtoffer te zijn van pesten.¹³

Om doeltreffend en doelmatig landelijk beleid te kunnen ontwikkelen is betrouwbare kennis over het landelijke veiligheidsklimaat nodig, inclusief zicht op zowel de trends als trendverschillen op dat gebied (gedifferentieerd zicht).¹⁴ Met dat doel wordt in opdracht van OCW eens in de twee jaren de LVM uitgevoerd.¹⁵ Om zicht te kunnen houden op de trends en trendverschillen dienen de resultaten van de LVM uitgesplitst te kunnen worden voor bepaalde onderwijssoorten en voor specifieke groepen.

Om de LVM uit te kunnen voeren en de resultaten van de LVM op de benodigde manier uit te kunnen splitsen is het noodzakelijk persoonsgegevens te verwerken, waaronder bijzondere persoonsgegevens en in uitzonderlijke gevallen persoonsgegevens betreffende strafbare feiten. Voor deze gegevensverwerkingen is op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een toereikende grondslag vereist. In 2023 werd geconstateerd dat de benodigde grondslag voor de gegevensverwerkingen van de LVM ontbreekt. Vervolgens heeft de Staatssecretaris voor Onderwijs, Cultuur en

---

⁹ Een voorbeeld hiervan is de relatief recente ontwikkeling in meningen en probleemperceptie ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bron: Ipsos (2024). *Onderzoek probleembesef seksueel grensoverschrijdend gedrag*, p. 19 – 20. en de wijdverspreide erkenning ervan als maatschappelijk probleem.

¹⁰ Kamerstukken II 2024/25, 29240, nr. 173; Kamerstukken II 2024/25, 31293, nr. 780, p. 3-4; Inspectie van het Onderwijs, Overzicht dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs 2023-2024, december 2024. Zie ook de onderzoekskaders van de Inspectie van het Onderwijs waarin wordt toegezien op 'Veiligheid en schoolklimaat', bijv. in Onderzoekskader VE & PO, p. 101-102, 121-122, 139-140.

¹¹ Kamerstukken II 2024/25, 36600 VIII, nr. 2, bijlage 4.

¹² ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021-2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs*, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29240, nr. 133, p. 72, 156.

¹³ ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021-2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs*, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29240, nr. 133, p. 19.

¹⁴ Met trends in het veiligheidsklimaat wordt bedoeld de ontwikkeling over meerdere jaren van de cijfers over een bepaald aspect van het veiligheidsklimaat (bijvoorbeeld de pestcijfers). Met trendverschillen wordt bedoeld de (mogelijk) afwijkende ontwikkeling van die cijfers wanneer specifiek naar verschillende onderwijssectoren of groepen wordt gekeken.

¹⁵ De LVM wordt sinds 2006 in het voortgezet onderwijs en sinds 2010 in het primair onderwijs tweejaarlijks uitgevoerd. Ook is daarbij in principe het speciaal onderwijs geïnccludeerd.

Wetenschap aan de Tweede Kamer toegezegd een grondslag in de onderwijswetgeving op te nemen, zodat de verwerking van de benodigde persoonsgegevens op een juiste en passende wijze verankerd en geborgd is in de wet.¹⁶

2.2 Probleembeschrijving

De LVM is een noodzakelijk instrument om op landelijk niveau zicht te krijgen en te houden op de veiligheidsbeleving op school. In de eerste plaats, omdat de LVM inzicht geeft in verschillende aandachtsgebieden ten aanzien van de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school. De LVM geeft inzicht in de ervaringen met verschillende uitingsvormen van onveilig gedrag (de feitelijke veiligheid), het veiligheidsgevoel (de ervaren veiligheid), en het welbevinden van leerlingen en personeel. Bovendien geeft de LVM inzicht in de mate waarin specifieke onderdelen van veiligheidsbeleid op school door de deelnemers in de praktijk worden herkend. Ten tweede legt de LVM meerjarige trends én trendverschillen op die verschillende (aandachts)gebieden bloot (gedifferentieerd zicht), doordat de resultaten kunnen worden uitgesplitst en over verschillende edities met elkaar vergeleken kunnen worden. De periodieke metingen zorgen er tevens voor dat betere inschattingen kunnen worden gemaakt van de validiteit van de resultaten, wat bijdraagt aan de betrouwbaarheid van de kennis en de kwaliteit van het daarop gebaseerde beleid.¹⁷ Door het veiligheidsklimaat vanuit deze verschillende perspectieven te bekijken, kunnen afzonderlijke resultaten beter worden geïnterpreteerd en geduid. Dergelijk multidimensionaal zicht op het veiligheidsklimaat is cruciaal voor het identificeren van de juiste aangrijpingspunten voor gericht landelijk beleid.

Vanwege het momenteel ontbreken van de benodigde grondslag voor het verwerken van de benodigde (bijzondere en strafrechtelijke) persoonsgegevens is het probleem ontstaan dat de LVM niet meer kan worden gecontinueerd.¹⁸ De benodigde kennis over de veiligheid in het funderend onderwijs kan niet tot stand worden gebracht, wat de ontwikkeling van doeltreffend en doelmatig landelijk beleid ten aanzien van de veiligheid op school hindert. Daardoor ontstaat het risico dat de randvoorwaarden voor de veiligheid en uiteindelijk ook de kwaliteit van het funderend onderwijs minder goed kunnen worden geborgd.¹⁹

2.3 Doel van het voorstel

Het uitgangspunt van de regering is dat de veiligheid van alle leerlingen en personeelsleden in het funderend onderwijs zo goed als mogelijk wordt geborgd. Met het oog daarop is het primaire doel van dit wetsvoorstel om het mogelijk te maken om de LVM uit te voeren en daarmee een betrouwbaar en gedifferentieerd landelijk beeld te vormen van het veiligheidsklimaat in het funderend onderwijs. Het secundaire doel van dit wetsvoorstel is om het mogelijk te maken dat het bevoegd gezag van deelnemende scholen de LVM inzet als monitoringsinstrument in het kader van de eigen zorgplicht voor de veiligheid op school ten behoeve van het verlagen van de regeldruk.²⁰ De LVM dient daarmee als kennisbasis voor de beleidsontwikkeling, zowel op landelijk niveau als op schoolniveau.

2.4 Kern van het voorstel

Met dit wetsvoorstel wordt ten eerste de verantwoordelijk bewindspersoon de wettelijke taak opgelegd om eenmaal in de twee schooljaren de psychische, fysieke en sociale

---

¹⁶ Kamerstukken II, 2024-2025, 29240, nr. 157.

¹⁷ Bij het meten in een bepaalde steekproef is het mogelijk dat de gemeten verschillen alleen in die steekproef vóórkomen en dus toevallig zijn. Door de meting te herhalen bij telkens een andere steekproef en te beoordelen hoe stabiel dat beeld blijft, is het beter mogelijk om in te schatten hoe betrouwbaar de resultaten zijn.

¹⁸ Kamerstukken II 2023/24, 29240, nr. 138, p. 9-10; Kamerstukken II 2024/25, 29240, nr. 157.

¹⁹ Kwaliteitsonderwijs is ook één van de Sustainable Development Goal 4 (SDG), zie:

<https://www.sdg Nederland.nl/SDG/4-kwaliteitsonderwijs/>

²⁰ Onder deze zorgplicht vallen de verplichting om jaarlijks de veiligheidsbeleving te monitoren en de verplichting om o.a. op basis van die resultaten jaarlijks het veiligheidsbeleid te evalueren.

veiligheid van leerlingen en personeel in het funderend onderwijs te monitoren met de LVM. Ten tweede wordt geregeld dat de monitor gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar is en inzicht geeft in een select aantal aandachtsgebieden. Ten derde wordt vastgelegd dat er (bijzondere en strafrechtelijke) persoonsgegevens (kunnen) worden verwerkt bij de uitvoering van de LVM. Ten slotte wordt geregeld dat de verantwoordelijk bewindspersoon een schoolrapportage verstrekt aan het bevoegd gezag van scholen waarmee de LVM in samenwerking wordt afgenomen. Het uiteindelijke streven is hierbij om door middel van de LVM een betrouwbaar en gedifferentieerd beeld te krijgen van de veiligheid op scholen dat kan bijdragen aan doeltreffendheid en doelmatigheid van zowel het landelijke veiligheidsbeleid als het veiligheidsbeleid dat de deelnemende scholen zelf voeren.

2.4.1 Wettelijke taak en afbakening

Met dit wetsvoorstel wordt een wettelijke taak voor de minister gecreëerd om de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en personeel in het funderend onderwijs te monitoren middels de LVM. Hiermee wordt tevens een wettelijke grondslag gecreëerd voor het verwerken van benodigde persoonsgegevens om de LVM uit te voeren.²¹ Op deze manier wordt het tot stand brengen van de benodigde kennisbasis voor het landelijke beleid structureel geborgd.

Een goede invulling van deze wettelijke taak vereist dat er voldoende betrouwbare informatie wordt gegenereerd, waardoor het mogelijk wordt om de nodige aanknopingspunten voor het landelijke beleid te identificeren. Het gaat daarbij om de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school. Onder sociale veiligheid wordt de mate verstaan waarin leerlingen en personeel zich op school beschermd voelen tegen de onveiligheid veroorzaakt door het handelen van anderen. Onder psychische veiligheid wordt de mate verstaan waarin zij zich op school vrij voelen om zichzelf te zijn, fouten te maken en zich uit te spreken. Ten slotte betekent fysieke veiligheid de mate waarin leerlingen en personeel zijn beschermd tegen incidenten met fysieke schade tot gevolg.

De LVM zal geen betrekking hebben op zaken die buiten de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag plaatsvinden, tenzij deze zaken de veiligheidsbeleving van leerlingen of personeel op school aantasten. Hiervoor geldt eenzelfde afbakening als bij de registratieplicht veiligheidsincidenten.²² Voorstelbaar is dat de LVM leerlingen zal bevragen op zaken die zij meemaken op school of buiten school, maar onder schooltijd (bijvoorbeeld tijdens een studietrip). De LVM kan leerlingen ook bevragen op bijvoorbeeld digitaal pesten, voor zover dat de veiligheidsbeleving van leerlingen of personeel op school aantast.

Het verwerken van de voor de doelstellingen van de LVM noodzakelijke persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, dient inzicht te geven in de veiligheid op school. Uitsplitsingen naar specifieke kwetsbare doelgroepen van de resultaten kan dan ook enkel plaatsvinden voor zover dat noodzakelijk is voor het in beeld brengen van de veiligheid op school. Het schetsen van een discriminatoir of stigmatiserend beeld van een specifieke kwetsbare groep in de LVM-rapportage is niet in overeenstemming met dat doel.

De LVM dient eens in de twee jaren te worden uitgevoerd. Die frequentie is minimaal nodig om voldoende zicht te krijgen op de trends op het gebied van sociale veiligheid in het onderwijs. Jaarlijks monitoren op landelijk niveau, zoals dat wel verplicht is voor schoolbesturen, is normaliter niet doelmatig omdat de landelijke beleidscyclus langer duurt. Ook levert een extra bevraging opnieuw een inbreuk op de privacy van deelnemers op. Deze tweejaarlijkse termijn kan daarom niet worden ingekort. Indien bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken, kan de tweejaarlijkse termijn wel

---

²¹ Conform artikel 6, eerste lid, onderdeel e, AVG kunnen persoonsgegevens worden verwerkt ten behoeve van een taak van algemeen belang.

²² Zoals opgenomen in het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs.

worden verlengd (bijvoorbeeld met één jaar). Daarbij valt te denken aan een situatie zoals tijdens de COVID-pandemie, toen leerlingen en personeel vanwege de lockdownmaatregelen gedurende langere tijd niet fysiek bijeen konden komen. De LVM moest daardoor met één jaar worden uitgesteld en kon pas worden afgenomen in het schooljaar 2020-2021.

Voor het primair onderwijs geldt dat de veiligheid van leerlingen vanaf het zesde schooljaar wordt bevraagd. Gezien het taal- en leesniveau in de lagere schooljaren en aard en omvang van de vragenlijsten, en gezien de context van de veiligheidsproblematiek bij deze doelgroep anders ligt, is de LVM geen geschikt instrument voor leerlingen in het eerste tot en met het vijfde schooljaar.

2.4.2 Eisen aan instrument en aandachtsgebieden

Voorgesteld wordt om te regelen dat de LVM een gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar monitoringsinstrument is en inzicht biedt in de volgende vier aandachtsgebieden: de feitelijke veiligheid; de ervaren veiligheid; het welbevinden; en het veiligheidsbeleid. Met de genoemde eisen aan het monitoringsinstrument en de aandachtsgebieden (met uitzondering van het aandachtsgebied veiligheidsbeleid) wordt aangesloten bij de schoolmonitoringsverplichting.²³

Gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar wordt voorgesteld om de kwaliteit van de monitor en diens methodiek te borgen. Met de eis dat de LVM gestandaardiseerd is, wordt uitgedrukt dat de LVM als instrument gebruik maakt van vaste vragen en dat het instrument vaste procedures kent voor de afname, opslag, verwerking, analyse en interpretatie van de gegevens. Doordat er gebruik wordt gemaakt van vaste vragen en procedures kunnen de verschillende opeenvolgende afnames van de LVM zo goed mogelijk met elkaar vergeleken worden. Met valide wordt bedoeld uit te drukken dat het instrument meet wat beoogd wordt te meten. Wat de resultaten van het instrument laten zien, dient overeen te stemmen met wat de deelnemers aan de LVM in de werkelijkheid vinden. Tot slot dient de LVM betrouwbaar te zijn. Bij herhaling van het onderzoek (in dezelfde tijdsperiode) zou de LVM vergelijkbare uitkomsten moeten laten zien. Uitkomsten mogen niet afhankelijk zijn van toevallige vertekening. Een betrouwbaar onderzoek is reproduceerbaar.²⁴

De feitelijke veiligheid heeft betrekking op ervaringen met feitelijke incidenten die het veiligheidsklimaat beïnvloeden en met verschillende, deels overlappende, verschijningsvormen van sociaal onveilig gedrag. Daarbij kan gedacht worden aan ervaringen met pesten, mishandeling, seksueel grensoverschrijdend gedrag of discriminatie. De ervaren veiligheid heeft betrekking op hoe de leerlingen en het personeel de veiligheid op school beleven en hoe veilig zij zich voelen op school. Het welbevinden ziet op de vraag of leerlingen en het personeel zich prettig voelen op school. Het gaat daarbij om het welbevinden voor zover dat verband houdt met de veiligheid.²⁵ Ten slotte dient de LVM inzicht te geven in het veiligheidsbeleid van scholen. Dit heeft betrekking op de werking van het veiligheidsbeleid op scholen en de ervaringen die leerlingen en personeel daarmee hebben.

2.4.3 Verwerking persoonsgegevens

Met dit voorstel wordt geregeld dat persoonsgegevens, waaronder ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, kunnen worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstellingen van de LVM. In hoofdstuk 5 wordt deze noodzaak nader toegelicht. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard kan

---

²³ Kamerstukken II 2014/15, 34130, nr. 3, p. 2.

²⁴ Vgl. Stb. 2020, 209.

²⁵ Zie de vereisten die gesteld zijn aan de schoolmonitor. Zie Stb. 2020, 209 en het Besluit uitbreiding monitor funderend onderwijs zoals dat reeds aanhangig is gemaakt bij de Raad van State.

plaatsvinden bij het uitvragen van de gegevens bij leerlingen en personeel, het bewaren van de persoonsgegevens en het aggregeren van de persoonsgegevens. In de uiteindelijke landelijke rapportage van de LVM is geen sprake meer van op de persoon herleidbare gegevens. Na het opstellen van de landelijke en de schoolspecifieke rapportages is het niet nodig om de persoonsgegevens te bewaren en wordt de brondata ook verwijderd. De persoonsgegevens dienen daarbij in ieder geval drie jaar na de afname van de LVM te worden verwijderd. Deze data kunnen dan ook niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Er worden met dit wetsvoorstel mitigerende maatregelen getroffen om de inbreuk op de rechten en vrijheden van betrokkenen zo minimaal mogelijk te houden. Zo is de maximale bewaartermijn van de gegevens drie jaar en worden alleen direct tot de persoon herleidbare persoonsgegevens verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om deelnemers uit te nodigen voor deelname aan de LVM (zie voor een nadere toelichting hiervan paragraaf 5.2.5). Tot slot wordt bij wet vastgelegd dat de verwerking van een aantal categorieën bijzondere persoonsgegevens niet is toegestaan. Dit betreffen genetische of biometrische gegevens of gegevens waaruit politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakbond blijken.

2.4.4 Overlap LVM en schoolmonitor

Naast de verplichting voor de verantwoordelijk bewindspersoon om de LVM af te nemen zijn schoolbesturen verplicht om jaarlijks de veiligheidsbeleving van leerlingen op school te monitoren en tweejaarlijks de veiligheidsbeleving van het personeel, de zogenoemde schoolmonitor.²⁶ Aan die schoolmonitor wordt een aantal wettelijke eisen gesteld. Om te voorkomen dat de administratieve lasten of regeldrukkosten onnodig toenemen en er onnodig vaak een inbreuk wordt gemaakt op de privacy van de deelnemers aan de LVM, wordt geregeld dat scholen met de LVM ook kunnen voldoen aan hun wettelijke schoolmonitoringsverplichtingen.

Om daarin te voorzien ontvangt het bevoegd gezag van de aan de LVM meewerkende school een rapportage van de resultaten op basis van gegevens van de deelnemers op de betreffende school. Deze schoolspecifieke rapportages dienen te voldoen aan de eisen zoals die aan de schoolmonitoringsinstrumenten worden gesteld.²⁷ Daarnaast worden de benodigde resultaten voor verzending aan de inspectie door scholen op geaggregeerde wijze weergegeven. De school kan die geaggregeerde resultaten dan doorgeven aan de inspectie. Ook worden de gegevens voor de school zelf geaggregeerd per gestelde vraag en uitgesplitst naar vestiging in het primair onderwijs en naar vestiging en onderwijssoort in het voortgezet onderwijs, zodat de school voldoende informatie heeft om te voldoen aan de jaarlijkse evaluatieverplichting van het veiligheidsbeleid waar deze schoolmonitoringsresultaten in meegenomen dienen te worden.²⁸

3. Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

Met dit wetsvoorstel wordt een wettelijke grondslag gecreëerd om gegevens over personeel te leveren aan de sectorraden. Deze gegevenslevering aan de sectorraden is, in het kader van hun ondersteuning van de schoolbesturen, van groot maatschappelijk belang. De sectorraden dragen door hun ondersteuning voor de verantwoording en vergelijking van personeelsgegevens namelijk bij aan de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs, en derhalve aan een goed functionerend onderwijsbestel. De sectorraden ondersteunen de schoolbesturen bij het afleggen van verantwoording in de vorm van informatieproducten zoals benchmarks, dashboards en landelijke overzichten met informatie over individuele instellingen en over de sector als

---

²⁶ Artikel 4c WPO; artikel 6a WPO BES, artikel 5a WEC, artikel 3.40 WVO, gezamenlijk met de daaronder hangende bepalingen op amvb-niveau.

²⁷ Zie Stb. 2020, 209 en het Besluit uitbreiding monitor funderend onderwijs zoals dat reeds aanhangig is gemaakt bij de Raad van State.

²⁸ Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs.

geheel.²⁹ Op deze manier maken schoolbesturen transparant, via de sectorraden, welke resultaten zij behalen en welke keuzes zij maken, zodat zij daarover met hun directe omgeving in gesprek kunnen.

3.1 Aanleiding

Schoolbesturen en samenwerkingsverbanden zijn wettelijk verplicht hun resultaten en beleid, mede in relatie tot de inzet van hun personeel, openbaar te verantwoorden in het jaarverslag.³⁰ De bekostiging dient doelmatig te worden aangewend, ook bij de samenstelling van de personeelsformatie van scholen en daarover moet intern en extern verantwoording worden afgelegd.³¹ Onderdeel van het maken van het jaarverslag is het maken van een jaarrekening. Deze jaarrekeningen bieden inzicht in gegevens op bestuursniveau, maar niet op schoolniveau. Hoewel verantwoording tot op schoolniveau op zichzelf niet wettelijk verplicht is, is dit wel van belang. Daarmee krijgen belanghebbenden (breed: ouders, leerlingen en personeel, de samenleving, specifiek: intern toezicht en medezeggenschap) beter inzicht in de verdeling van de middelen over de scholen die onder een schoolbestuur vallen.³² Dit bevordert bovendien de horizontale verantwoording tussen scholen binnen een bestuur en tussen schoolbesturen onderling in het kader van een bredere publieke verantwoording. Via horizontale verantwoording kan invulling worden gegeven aan het stelsel van kwaliteitszorg van schoolbesturen en kan effectiever en uitgebreider worden voldaan aan de verplichtingen jegens de interne toezichthouder en de medezeggenschapsraad.³³ Tot slot kan horizontale verantwoording op lokaal niveau de betrokkenheid van belanghebbenden vergroten en daarmee de maatschappelijke legitimering van de instelling.³⁴

In opdracht van hun leden en gesubsidieerd door het ministerie van OCW³⁵ hebben de PO-raad en de VO-raad (hierna: 'de sectorraden') de afgelopen jaren ter ondersteuning van de schoolbesturen diverse informatieproducten gemaakt onder de naam 'Vensters'.³⁶ De sectorraden vervullen hierin een maatschappelijke rol door hun leden (de schoolbesturen) te ondersteunen bij de verantwoording en onderlinge vergelijking van hun gegevens. Dit is conform de statutaire doelen van de sectorraden waarin is vastgelegd dat zij de belangen behartigen van de schoolbesturen ten aanzien van de kwaliteit en ontwikkeling van het onderwijs in hun sector. De sectorraden vertegenwoordigen bij gelegenheid de besturen in hun sector en zijn ook voor het ministerie van OCW belangrijke gesprekspartners. In het verleden hebben zij bestuurs- en sectorakkoorden met de Minister van OCW afgesloten en over de resultaten daarvan richting politiek en maatschappij verantwoording afgelegd via de informatieproducten. Dit is dus ook een relevante informatiebron voor zowel de regering als het parlement.³⁷

In dit deel van de memorie van toelichting worden schoolbesturen en samenwerkingsverbanden gezamenlijk genoemd als partijen waaraan de PO- en de VO-

---

²⁹ Dit was ook van belang voor de sectorakkoorden van de PO-raad en de VO-raad met het ministerie van OCW van 2014-2020, zie Kamerstukken II 2020/21, 31293, nr. 549.

³⁰ Zie artikel 165 WPO, Artikel 5.46 WVO 2020 en artikel 141 WEC; artikel 6.19 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020; Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Zie ook Code goed bestuur in het primair onderwijs, p. 14; Code goed onderwijsbestuur vo 2019, p. 8.

³¹ Artikel 8, waarvan in het bijzonder het tweede lid, onderdeel f, en derde en vierde lid, van de Wet medezeggenschap op scholen. Zie ook artikel 12 WMS; artikel 17c WPO; artikel 3.3 WVO 2020 en artikel 28i WEC.

³² Artikel 165, lid 5, onderdeel c WPO; artikel 3.2, lid 1, onderdeel c WVO 2020. Zie ook Onderwijsraad, Inzicht in en verantwoording van onderwijsmiddelen, 2018, p. 71-74.

³³ Artikel 8 en artikel 12 WMS; artikel 10, artikel 12, eerste en vierde lid, artikel 13, eerste lid, onderdeel o, en artikel 17c WPO; artikel 2.87, artikel 2.88, tweede lid, onderdeel c, artikel 2.91, en artikel 3.3 WVO 2020; artikel 19, artikel 21, eerste en vierde lid, artikel 22, eerste lid, onderdeel l en artikel 28i WEC.

³⁴ Onderwijsraad, Publieke belangen dienen, 2013, p. 32-33; Regioplan, Eindrapport Breed gesprek governance en (mede)zeggenschap, 2023, p. 40-44.

³⁵ Kamerstukken II 2015/16, 31293, nr. 273.

³⁶ Voorbeelden zijn: [scholopdekaart.nl](https://www.scholopdekaart.nl) (SODK), [schoolbesturenopdekaart.nl](https://www.schoolbesturenopdekaart.nl) (SBODK) en [vensters.nl](https://www.vensters.nl) (analyse).

³⁷ Vgl. Kamerstukken II 2021/22, 35963, nr. 3, p. 12-15.

raad ondersteuning bieden bij de verantwoording en vergelijking. Voor de leesbaarheid wordt in het vervolg alleen gesproken over schoolbesturen, waar - met betrekking tot de gegevensverstrekking aan de raden - telkens schoolbesturen en samenwerkingsverbanden wordt bedoeld. Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Hiervoor werken reguliere en speciale scholen samen in samenwerkingsverbanden, die ook zelfstandig rechtspersoon zijn met taken op grond van de sectorwetgeving. In de handreiking voor monitoring en verantwoording door en binnen samenwerkingsverbanden passend onderwijs staat als uitgangspunt beschreven dat het samenwerkingsverband verantwoording aflegt af over alle middelen die het tot haar beschikking heeft in relatie tot beoogde doelen en bereikte resultaten. Dit is dus ook het geval wanneer financiële middelen worden uitgegeven aan personeel.

De gegevens waarmee de informatieproducten van de sectorraden worden gevuld komen vanuit diverse bronnen. Deze worden deels opgevraagd bij het schoolbestuur zelf, maar er wordt ook gebruikgemaakt van gegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Dit betreft deels open data, maar ook maatwerkleveringen van basisgegevens over onderwijsdeelnemers en personeel. Voor het verstrekken van deze basisgegevens over onderwijsdeelnemers aan de sectorraden is in het verleden een wettelijke grondslag gecreëerd in artikel 23, derde lid, van de Wet Register Onderwijsdeelnemers (WRO). Voor het verstrekken van gegevens over personeel aan de sectorraden bestaat momenteel geen wettelijke grondslag. Dit wetsvoorstel voorziet in een grondslag om gegevens over personeel te leveren aan de sectorraden.

3.2 Probleembeschrijving

Vanuit het ministerie van OCW wordt de afgelopen jaren beleidsmatig sterk gestimuleerd tot een betere verantwoording van schoolbesturen tot op het niveau van scholen. Om meer inzicht te krijgen in de financiële gegevens op schoolniveau is het van belang dat cijfers over de wijze waarop schoolbesturen hun middelen verdelen openbaar worden.³⁸ Daarvoor wordt ingezet op het ontwikkelen van informatieproducten, zoals de benchmarks.

3.2.1 Verantwoording en vergelijking

De noodzaak van interne en externe verantwoording volgt uit de wettelijke taken van onderwijsinstellingen. Verantwoording over het personeelsbeleid door onderwijsinstellingen volgt onder meer uit de artikelen 2.87, 2.88, tweede lid, onderdeel c, 2.90, 2.91 en 7.2, vijfde lid van de WVO 2020 en artikelen 10, 12, derde en vierde lid, 13, eerste lid, onderdeel o, en 29, zevende lid van de WPO. Hierin staat dat onderwijsinstellingen zorg moeten dragen voor de kwaliteit van het onderwijs, dat het beleid hieromtrent moet worden uitgewerkt in een schoolplan, waarin onder meer aandacht is voor het personeelsbeleid, meer in het bijzonder met betrekking tot de formatie van de verschillende categorieën personeel van de school. Daarnaast behelst die taak een doeltreffend en doelmatig financieel beheer en de verantwoording daarover. Onderwijsinstellingen moeten hun bekostiging doelmatig aanwenden, ook met betrekking tot de samenstelling van de formatie van de school/scholen, en daarover intern en extern verantwoording afleggen, meer in het bijzonder in het jaarverslag. Dit volgt onder meer uit de artikelen 8 en 12 van de WMS, artikelen 3.3, 5.4, 5.46 en 5.48 van de WVO 2020, artikelen 17c en 165 van de WPO, artikel 28i van de WEC en artikel 3, eerste lid, onderdeel c en d van de WOT.

3.2.2 Informatieproducten

Binnen het programma Vensters werken de sectorraden daarom samen aan informatieproducten om schoolbesturen te ondersteunen bij hun verantwoording over de

---

³⁸ Kamerstukken II 2018/19, 35000-VIII, nr. 11.

kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het primair en het voortgezet onderwijs. Het gaat zowel om openbare informatieproducten ('Scholen op de kaart' en 'Schoolbesturen op de kaart') alsmede informatieproducten achter een login ('Analyse').³⁹ Het doel van de openbare informatieproducten is relevante stakeholders zoals ouders en verzorgers, leerlingen en andere geïnteresseerden informatie verschaffen over scholen en schoolbesturen. Het doel van de informatieproducten achter de beveiligde omgeving is, middels uniform weergegeven indicatoren, inzicht te geven in de prestaties van zowel het schoolbestuur als daaronder ressorterende scholen. Dit is bedoeld voor de interne verantwoording (richting de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht). Ook biedt het de schoolbesturen de mogelijkheid om de eigen prestaties te vergelijken met vergelijkbare schoolbesturen zonder dat zij kunnen zien welke schoolbesturen dit betreft. De betreffende data dragen zowel vanuit het perspectief van de verantwoordingsfunctie als de vergelijkende functie bij aan het stelsel van kwaliteitszorg van schoolbesturen.

Scholen op de kaart

'Scholen op de kaart (SODK)' ondersteunt alle scholen in het funderend onderwijs bij de totstandkoming en publicatie van hun schoolplan. Het schoolplan kan zo worden gedeeld met belanghebbenden, waaronder de medezeggenschapsraad en de inspectie.⁴⁰ In het schoolplan dient het personeelsbeleid te worden toegelicht door het bevoegd gezag met onder andere cijfers over evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende posities.⁴¹ Tevens moeten schoolbesturen zich verantwoorden over het personeelsbeleid richting de medezeggenschapsraad.⁴² Schoolbesturen kunnen hiertoe gebruik maken van de gegevens die zij kunnen vinden via SODK. Met deze gegevens kunnen zij hun eigen school gemakkelijk vergelijken met vergelijkbare scholen, wat ondersteunt bij de interne verantwoordingsverplichting van het schoolbestuur. Ook draagt SODK bij aan de uitoefening van het schoolkeuzerecht van ouders en leerlingen.⁴³ Met 1,75 miljoen bezoekers (kalenderjaar 2024) biedt Scholen op de kaart de beste mogelijkheid om ouders over het schoolplan en het bijbehorende personeelsbeleid te informeren. Dat ouders deze informatie relevant vinden voor schooloriëntatie en/of informatie over de huidige school wordt bevestigd door het in 2021 uitgevoerde bezoekersonderzoek.⁴⁴

Schoolbesturen op de kaart

'Schoolbesturen op de kaart (SBODK)' ondersteunt schoolbesturen bij de verantwoording over het personeelsbeleid en doelmatige besteding van de publieke bekostiging. Hier wordt onder meer getoond hoe de kengetallen van financiën en het personeelsbeleid zich verhouden tot landelijke benchmarks. De personele kengetallen bevatten gegevens over de leeftijdsopbouw van medewerkers, zodat inzichtelijk is of er sprake is van vergroening of vergrijzing in het personeelsbestand, op basis waarvan gestuurd kan worden op het personeelsbeleid. Tevens wordt hier inzichtelijk gemaakt welk beleid het bevoegd gezag uitvoert met betrekking tot de omvang van de tijdelijke en vaste formatie. Schoolbesturen kunnen onderling vergeleken worden en tegen de volgende benchmarkgroepen: sector, bestuursgrootte, randstad, provincie, gemeente en plaats. Met behulp van de benchmarks kunnen schoolbesturen een betekenisvol gesprek voeren met externe en interne belanghebbenden, waaronder de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht.

³⁹ Zie [scholenopdekaart.nl](https://www.scholenopdekaart.nl) (SODK), [schoolbesturenopdekaart.nl](https://www.schoolbesturenopdekaart.nl) (SBODK) en [vensters.nl](https://www.vensters.nl) (analyse).

⁴⁰ Artikel 13a, eerste lid WPO, artikel 2.88, vijfde lid, WVO 2020, artikel 8 WMS.

⁴¹ Artikel 12, derde lid WPO en artikel 2.90, onderdeel d, WVO 2020.

⁴² Artikel 8, tweede lid, onderdeel f en g, derde, vierde en vijfde lid, en artikel 12 WMS.

⁴³ Artikel 23 Grondwet en artikel 2 Eerste Protocol EVRM.

⁴⁴ Bezoekersonderzoek Scholen op de kaart 2021 — Vensters.

Analyse

Via 'Analyse' - de besloten omgeving achter de publieke websites - wordt de informatie (zoals getoond op de publieke websites) verder inzichtelijk gemaakt voor sturing en verantwoording door schoolbesturen. Hier wordt nadere informatie beschikbaar gemaakt over de eigen situatie en trends inclusief bijbehorende benchmarks. Deze gegevens gebruiken schoolbesturen ook voor het geïnformeerde gesprek met de inspectie over onder andere besturing, kwaliteitszorg en ambitie (Onderzoekskader inspectie, BKA1) en evaluatie, verantwoording en dialoog (Onderzoekskader inspectie, BKA3).⁴⁵ De inspectie verwacht van schoolbesturen dat zij zoveel mogelijk gebruik maken van de mogelijkheden voor openbare verantwoording. Bij het toezicht op besturen start het onderzoek van de inspectie bij de analyse van het bestuur zelf.

De hierboven beschreven informatieproducten van de sectorraden moeten tot stand komen op basis van gegevens uit openbare data van DUO en maatwerkleveringen over onderwijsdeelnemers en personeel. De open data die DUO momenteel beschikbaar stelt over het personeel in het funderend onderwijs zijn niet toereikend, omdat gedetailleerde uitsplitsing naar functiecategorieën ontbreekt.⁴⁶ Ook zijn bij (minder gedetailleerde) functiegroepen met in omvang minder dan vijf personen, de gegevens niet zichtbaar in de open data, wat betekent dat de datasets incompleet zijn. Hierdoor beschikken de sectorraden momenteel niet over de benodigde gegevens over het personeel in het funderend onderwijs. Zij kunnen daarom niet voor de gehele sector (primair dan wel voortgezet onderwijs) de kengetallen berekenen die nodig zijn voor verantwoording en vergelijking, terwijl van schoolbesturen wel wordt gevraagd om zich te verantwoorden respectievelijk van elkaar te leren. Ook worden er subsidies verstrekt aan de sectorraden om informatieproducten te ontwikkelen waarmee schoolbesturen kunnen worden ondersteund bij deze taken.

3.3 Doel

Het doel van dit onderdeel van het wetsvoorstel is om op basis van informatieproducten, waaronder benchmarks, van sectorraden die persoonsgegevens over personeel bevatten, bij te dragen aan verantwoording, vergelijking en kennisgedreven beleid door schoolbesturen. Daartoe regelt dit wetsvoorstel dat geaggregeerde gegevens op schoolniveau over personeel door DUO aan de sectorraden mogen worden geleverd, zodat zij in staat zijn om benchmarks te creëren voor schoolbesturen. Daarmee kan inzicht worden verkregen in kengetallen over het personeel, zoals de verdeling man/vrouw in het bestuur, zodat schoolbesturen op een uniforme wijze personeelsgegevens kunnen vergelijken en verantwoorden. Op basis daarvan kunnen schoolbesturen vervolgens weer kennisgedreven beleid voeren met name in brede zin op het vlak van kwaliteit, doelmatigheid en toegankelijkheid, hetgeen bijdraagt aan het stelsel van kwaliteitszorg en daarmee aan kwalitatief goed onderwijs.

3.4 Kern van het voorstel

Dit wetsvoorstel creëert een wettelijke grondslag voor de minister om geaggregeerde gegevens over personeel te leveren aan de sectorraden voor de ondersteuning van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden bij hun verantwoording en vergelijking omtrent de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs.

3.4.1 Benodigde gegevens personeel

Om de benodigde verantwoordingsfunctie en vergelijkingsfunctie te kunnen waarmaken moeten de informatieproducten van de sectorraden, naast openbaar beschikbare gegevens, zowel gegevens van onderwijsdeelnemers als personeel bevatten. Voor de levering van gegevens over onderwijsdeelnemers aan de sectorraden, die voor hetzelfde

---

⁴⁵ Er zijn 3 standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA): BKA-1: Visie, ambities en doelen; BKA-2: Uitvoering en kwaliteitscultuur; BKA-3: Evaluatie, verantwoording en dialoog.

⁴⁶ Zie paragraaf 3.4.2 voor een toelichting op de benodigde personeelsgegevens.

doel gebruikt worden in de informatieproducten, is al een grondslag gecreëerd in de Wet Register Onderwijsdeelnemers.⁴⁷

Wat betreft personeel wordt er in dit wetsvoorstel een grondslag gecreëerd om de volgende gegevens te leveren: gegevens over de persoon en over de arbeidsrelatie. In bijlage 2, behorende bij artikel 2.68 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en bijlage 1, onderdeel c, van het Besluit informatievoorziening WPO/WEC is geregeld welke gegevens de minister met betrekken tot deze categorieën ontvangt.

In de categorie 'persoon' betreft het gegevens over het geslacht en de leeftijd van het personeel. Gegevens over het geslacht kunnen worden gebruikt om de man/vrouw verdeling te berekenen, bijvoorbeeld van personeel in bestuursfuncties. Gegevens over de leeftijd kunnen worden gebruikt om inzicht te krijgen in de vergroening en vergrijzing van het personeelsbestand binnen een schoolbestuur of samenwerkingsverband.

In de categorie arbeidsrelatie betreft het gegevens over de betrekkingssomvang en het soort dienstverband. Met gegevens over de betrekkingssomvang (FTE) kan een schoolbestuur zich verantwoorden en vergelijken over de grootte van de personeelsformatie. Hiermee kunnen tevens diverse kengetallen worden berekend zoals verdeling leeftijd of verdeling man/vrouw op basis van FTE. Met het gegeven 'soort dienstverband' kan inzicht worden gegeven in de verhouding tussen vaste en tijdelijke contracten bij het personeel.

In dit wetsvoorstel wordt de levering van direct identificerende persoonsgegevens (geslachtsnaam, de voornamen, het adres, BSN, de geboortedatum van het personeel) en bijzondere persoonsgegevens (zoals ziekte en verlof) of strafrechtelijke persoonsgegevens van het personeel uitgesloten.

3.4.2 Niveau van aggregatie

Er zijn verschillende aggregatieniveaus waarop de bovengenoemde gegevens over het personeel door DUO aan de sectorraden kunnen worden geleverd. Daarbij is van belang om te bepalen welk aggregatieniveau noodzakelijk is om aan de doelstelling van dit wetsvoorstel te kunnen voldoen.

Alvorens DUO de gegevens over personeel kan verstrekken aan sectorraden, ontvangt zij gegevens van schoolbesturen. DUO ontvangt de gegevens over personeel op individueel niveau van schoolbesturen. DUO maakt vervolgens gebruik van een onderverdeling van personeel in vijf functiegroepen die weer zijn onderverdeeld in achttien functiecategorieën. In de gegevenslevering aan DUO geeft het schoolbestuur tevens aan op welke instelling/school van het bestuur de medewerker werkzaam is. Er zijn dus verschillende aggregaties mogelijk van de gegevens: functiecategorie (1), functiegroep (2), instelling (3) en bestuur (4). Voor de berekening van kengetallen ten behoeve van verantwoording en vergelijking is beschikbaarheid van gegevens op individueel niveau niet nodig en onwenselijk. Op welk aggregatieniveau de geleverde gegevens verstrekt worden aan de raden is afhankelijk van de vraag of de verstrekking van de betreffende gegevens noodzakelijk is voor de ondersteuning van bevoegde gezagen of samenwerkingsverbanden bij hun verantwoording en onderlinge vergelijking betreffende de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs. In de meeste gevallen is de verwachting dat het leveren van de gegevens op schoolniveau, dan wel instellingsniveau voldoende zal zijn voor de raden om het schoolbestuur te ondersteunen. Ten aanzien van enkele specifieke gegevens geldt dat deze nader kunnen worden uitgesplitst. Het gaat daarbij om de gegevens over het geslacht en de betrekkingssomvang. Hieronder is dit nader toegelicht. Bij alle gegevensverstrekkingen geldt dat alleen de gegevens worden verstrekt voor zover de sectorraad in haar verzoek tot gegevensverstrekking aantoont dat de te verstrekken gegevens noodzakelijk zijn voor het te bereiken doel. Dit heeft ook betrekking op het niveau van aggregatie. Waar mogelijk worden gegevens dus op een hoger aggregatieniveau verstrekt.

⁴⁷ Zie artikel 23, derde lid, onderdeel a en b, van de Wet register onderwijsdeelnemers. Zie ook Stb. 2022, nr. 177; Kamerstukken II 2021/22, 35963, nrs. 2 en 3.

Geslacht

Schoolbesturen zijn verplicht om in hun schoolplan als onderdeel van de beschrijving van het personeelsbeleid inzicht te geven in de vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende posities.⁴⁸ Voor de benchmark achter de login ('Analyse') is het daarom noodzakelijk om het gegeven 'geslacht' te leveren op het aggregatieniveau van functiegroep (ook wel 'F-groep'). Management en middenmanagement is een aparte groep op basis waarvan dit gegeven kan worden berekend. In geval van kleine formaties kan dit leiden tot herleidbaarheid naar personen. Op de publieke website 'Scholen op de kaart' wordt op instellingsniveau de personele opbouw in fte voor het geslacht in percentages weergegeven.

Betrekkingssomvang

Voor het tonen van de fte per functiegroep op 'Scholen op de kaart' zijn personele gegevens op het aggregatieniveau van Functiecategorie (ook wel 'FCAT' genoemd) noodzakelijk. Aggregatie op het niveau van functiegroep volstaat hiervoor niet, omdat in de door DUO gehanteerde indeling van functiegroep geen onderscheid gemaakt wordt tussen direct en indirect onderwijsondersteunend personeel.

Het onderscheid tussen 'direct Onderwijs Ondersteunend Personeel' zoals de functie onderwijsassistent en therapeutische- en zorgfuncties⁴⁹ en 'indirect Onderwijs Ondersteunend Personeel' zoals beheerfuncties en administratieve functies⁵⁰ is van groot belang. Dit is namelijk vereist voor een inhoudsrijke dialoog met belanghebbenden (waaronder de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht) en voor verantwoording over de inrichting van het onderwijs, bijvoorbeeld inzake hoeveel personeel er voor de klas staat, en over een doelmatige besteding van middelen. Tevens is het voor het bewaken en verbeteren van de datakwaliteit met betrekking tot de indeling van personeel in functiecategorieën van belang voor onderwijsinstellingen om deze op het niveau van functiecategorie te kunnen analyseren en hierop te kunnen sturen.

4. Verstreking gegevens ROD aan NWO

4.1 Aanleiding en probleembeschrijving

Met dit wetsvoorstel wordt mede artikel 23 van de Wet register onderwijsdeelnemers (hierna: WRO) gewijzigd in verband met het uitbreiden van de wettelijke grondslagen voor de verwerking van gegevens uit het register onderwijsdeelnemers (hierna: ROD). Dit betreft het verstrekken van gegevens uit het ROD voor uitvoering van taken van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (hierna: NWO).⁵¹

Aanleiding voor (dit onderdeel van) het voorstel is dat gebleken is dat NWO, meer specifiek haar onderdeel het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (hierna: NRO), niet de benodigde gegevens kan opvragen uit het Register onderwijsdeelnemers (hierna: ROD) voor de onderzoeken binnen het onderwijsdomein waarvoor NWO de verwerkingsverantwoordelijke is. Nu ontbreekt een wettelijke grondslag voor gegevensleveringen aan NWO voor dergelijk onderzoek, waaronder het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO).

⁴⁸ Zie artikel 12, derde lid, onderdeel b en artikel 30 WPO en artikel 2.90, onderdeel d, en artikel 7.7 WVO 2020

⁴⁹ FCAT 16 en 17 in Bijlage 6, 2.4.2 bij de Regeling Informatievoorziening WPO/WEC.

⁵⁰ FCAT 20 en 21 in Bijlage 6, 2.4.2 bij de Regeling Informatievoorziening WPO/WEC.

⁵¹ Voor eerdere uitbreiding van de wettelijke grondslagen voor de verwerking van gegevens in het kader van het register onderwijsdeelnemers, waaronder ook voor onderzoeksactiviteiten in alle onderwijssectoren (artikel 23 WRO), zie Stb. 2022, nr. 177; Kamerstukken II 2021/22, 35963, nr. 2 en 3.

4.2 Doel en kern van het voorstel

Het wetsvoorstel regelt de rechtsgrondslag voor verstrekking van persoonsgegevens aan de NWO om als verwerkingsverantwoordelijke, voor NRO, onderzoeksactiviteiten te kunnen laten realiseren. Dat betreft onderzoek waartoe NWO het doel en de middelen bepaalt, waarbij gegevens noodzakelijk zijn over onderwijsdeelnemers die in het ROD zijn geregistreerd.

De NWO financiert onderzoeksactiviteiten, onder meer via haar regieorgaan NRO dat een specifieke taak heeft voor het onderwijsonderzoek. Dit geschiedt met inachtneming van de taken van NWO zoals beschreven in artikel 3 van de Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek. Het NRO is een herkenbaar organisatieonderdeel van NWO, naast de domeinen, instituten en overige regieorganen die deel uitmaken van NWO. Het NRO verbetert de kennisinfrastructuur voor onderwijs door samenhang in het onderzoek, een vraaggestuurde programmering, goede verspreiding en het optimaal benutten van resultaten van onderwijsonderzoek te bevorderen. Deze onderzoeksactiviteiten geschieden actueel conform het Convenant Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek 2020–2030 van 8 juni 2020 (Stcrt. 2020, 32113).⁵²

Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren of te verrijken is kennisgedreven beleid één van de pijlers. Daarbij wordt beleid ontwikkeld en uitgevoerd dat effectief en efficiënt is en dat is gebaseerd op bewezen praktijken en de best beschikbare kennis uit onderzoek. Om kennisgedreven beleid te kunnen voeren moeten scholen over actuele, betrouwbare en accurate gegevens beschikken. Daartoe financiert het NRO onderzoeksactiviteiten en de benutting van wetenschappelijke kennis.

Het NRO kan onderzoek en kennisbenutting financieren en doen uitvoeren over alle onderwijssectoren. De programmering van de onderzoeksactiviteiten komt tot stand op basis van zowel de perspectieven van het onderwijsveld, onderwijsbeleid als de wetenschap. Dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd door een onderzoeksinstituut. Het NRO treedt daarbij waar nodig en wenselijk op als regisseur in het onderwijsonderzoek. Daarbij kan het NRO (als onderdeel van de rechtspersoon NWO) voor bepaalde onderzoeksactiviteiten het doel en de middelen bepalen. Daarmee draagt NWO de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens.

Eén van de onderzoeksactiviteiten waarbij NWO (voor haar regieorgaan NRO) in ieder geval de verwerkingsverantwoordelijkheid heeft betreft het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (hierna: NCO). Het NCO resulteert jaarlijks in school- en leergroeirapportages voor scholen. Het is een onderzoek naar de prestaties en onderwijsloopbanen van leerlingen in het primair onderwijs (inclusief speciaal onderwijs) en voortgezet onderwijs. De jaarlijkse schoolrapportage geeft voor elke school in het primair en voortgezet onderwijs inzicht in hoe de leerlingen presteren op de eigen school en in het vervolgonderwijs, mede afgezet tegen het landelijk gemiddelde en een fictieve referentieschool. Daarnaast krijgen scholen met leergroeirapportages specifiek inzicht in de leergroei van leerlingen op het gebied van begrijpend lezen, spelling en rekenen-wiskunde (basisvaardigheden). Deze rapportages zijn noodzakelijk voor scholen om kennisgedreven beleid te kunnen voeren zoals voorzien in het Herstelplan Kwaliteit Onderwijs en het Masterplan Basisvaardigheden.

Bij de totstandkoming van de schoolrapportages wordt gebruik gemaakt van gegevens uit het ROD. Dit wetsvoorstel regelt een rechtsgrondslag voor verstrekking van persoonsgegevens uit het ROD aan de NWO voor haar regieorgaan (NRO) om als verwerkingsverantwoordelijke specifieke onderzoeksactiviteiten en genoemde rapportages te kunnen realiseren. Dit is noodzakelijk voor scholen om kennisgedreven beleid te kunnen voeren op basis van deze rapportages.

---

⁵² Artikel 3, onderdeel a, e, f en g van het Convenant Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek 2020–2030.

Daartoe wordt het bestaande artikel 23 van de WRO uitgebreid opdat NWO (voor haar regieorgaan) onderzoek kan laten doen naar de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, voortgezet algemeen volwassenenonderwijs of hoger onderwijs, met gegevens afkomstig uit ROD.

Bij de verstrekking van gegevens voor onderzoeksactiviteiten op grond van artikel 23 van de WRO worden geen direct tot personen herleidbare gegevens verstrekt maar enkel gepseudonimiseerde persoonsgegevens die indirect tot de persoon herleidbaar zijn.

Daarmee is de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zoveel mogelijk beperkt. Het gepseudonimiseerd) verstrekken van (bijzondere) persoonsgegevens aan NWO (voor haar regieorgaan) geschiedt op grond van een taak van (zwaarwegend) algemeen belang (artikel 3 van de Wet op het NWO). Voor onderzoek op grond van artikel 23 van de WRO kan het noodzakelijk zijn persoonsgegevens, inclusief indirect tot de persoon herleidbare bijzondere persoonsgegevens, te moeten verwerken.

Deze verwerkingen van (bijzondere) persoonsgegevens vinden plaats op grond van een taak van (zwaarwegend) algemeen belang als bedoeld in artikel 6 lid 1 sub e of artikel 9 lid 2 sub g AVG. Bij een beroep op artikel 6 lid 1 sub e of artikel 9 lid 2 sub g AVG moeten waarborgen worden getroffen om de belangen van betrokkenen te beschermen. Deze maatregelen zijn reeds voorzien in artikel 23 WRO en hierop gebaseerde regelgeving, en bestaan uit:

- Een limitatieve lijst van organisaties die een aanvraag kunnen indienen.
- Een inkadering van het doel waarvoor persoonsgegevens verwerkt mogen worden;
- Een aanvraag per specifiek onderzoek waarin de noodzaak moet zijn onderbouwd;
- Het vergezeld laten gaan van de aanvraag aan OCW van een DPIA van de aanvragende organisatie op de specifieke verwerking;
- De mogelijkheid om aanvullende waarborgen te verplichten;
- De mogelijkheid om de verstrekking in te trekken bij onrechtmatigheden;
- Publicatie van het besluit in de Staatscourant.

5. Verhouding tot hoger recht

5.1 Algemeen wettelijk kader

De verwerking van persoonsgegevens is een beperking van het grondrecht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit recht is verankerd in internationaal, Europees en nationaal recht: het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten (artikel 17), het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (artikel 8), het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (artikelen 7 en 8) en de Grondwet (artikel 10).

Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer is niet absoluut. De inperking van dit recht is toegestaan, mits voldaan is aan een aantal vereisten: de beperking is bij de wet voorzien, is noodzakelijk in een democratische samenleving en er is voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Bij proportionaliteit wordt gekeken of de inbreuk op de belangen van de betrokkene niet onevenredig is in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel. Of anders gezegd: het doel van de verwerking van de persoonsgegevens dient in verhouding te staan met de inbreuk op de privacy. Bij het subsidiariteitsbeginsel wordt beoordeeld of er minder ingrijpende alternatieven voorhanden zijn om het beoogde doel te kunnen bereiken.

Naast de hierboven genoemde grondrechtelijke bepalingen bieden de AVG en de daarbij behorende Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) kaders

voor de verwerking van persoonsgegevens. De belangrijkste beginselen voor de verwerking van persoonsgegevens zijn: doelbinding (persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt conform een vooraf welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doel en mogen niet verder worden verwerkt voor onverenigbare doelen) en de beginselen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Het beginsel van noodzakelijkheid komt onder andere tot uiting in dataminimalisatie. Bij dataminimalisatie gaat het erom dat gegevens slechts worden verwerkt indien dit noodzakelijk is voor het beoogde doel. Hierbij wordt dus gekeken naar het doel van de verwerking, waarbij bepaald moet worden dat er niet te veel, maar ook niet te weinig gegevens worden verwerkt, waardoor er ten onrechte een onvolledig beeld van de betrokkene kan ontstaan.

5.2 Landelijke veiligheidsmonitor

In dit hoofdstuk worden de gevolgen van dit wetsvoorstel voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bij de LVM in het kader van de AVG toegelicht. Er wordt ingegaan op de rechtsbeginselen noodzakelijkheid en proportionaliteit, waarbij uiteengezet wordt welke maatregelen getroffen worden om die rechten en vrijheden zo goed mogelijk te beschermen en welke alternatieven in het kader van dit wetsvoorstel overwogen zijn.

5.2.1 Verhouding tot het wettelijk kader

Recht op privacy

Door de verwerking van persoonsgegevens bij het uitvoeren van de LVM wordt het recht op privacy van betrokkenen beperkt. Het recht op privacy is vastgelegd in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) en in artikel 10, eerste lid, van de Grondwet. Een beperking van dit recht kan gerechtvaardigd zijn indien deze geregeld is bij wet, een legitiem doel nastreeft en noodzakelijk en proportioneel is in relatie tot het doel dat wordt nagestreefd met de beperking.

Algemene verordening gegevensbescherming

Er is sprake van persoonsgegevens, omdat het in uitzonderlijke gevallen mogelijk is om de identiteit van een deelnemer te herleiden door de betreffende antwoorden te combineren met andere (eventueel publiek beschikbare) gegevens. Het verwerken van persoonsgegevens is op grond van de AVG toegestaan indien dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van een (wettelijke) taak van algemeen belang. Verder is het op grond van de AVG in beginsel verboden om bijzondere persoonsgegevens te verwerken, tenzij een beroep kan worden gedaan op één van de in de AVG genoemde uitzonderingsgronden.⁵³ Eén van die uitzonderingen is wanneer dat noodzakelijk is voor een *zwaarwegend* algemeen belang. Daarnaast is het verwerken van gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten toegestaan wanneer de verwerking geschiedt onder verantwoordelijkheid van de overheid of wanneer dat is toegestaan bij wetgeving die ook passende waarborgen biedt voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen.⁵⁴ Met dit wetsvoorstel wordt een beroep gedaan op deze uitzonderingsgronden.⁵⁵

5.2.2 Noodzaak & proportionaliteitsafweging

Door persoonsgegevens te verwerken wordt het recht op privacy van de betrokkenen beperkt. Deze beperking dient noodzakelijk en proportioneel te zijn.

De LVM is gericht op het ontwikkelen van een geaggregeerd en niet tot personen herleidbaar, landelijk totaalbeeld. In de eerste plaats betreft dat een beeld op basis van gegevens over het veiligheidsklimaat zelf, zoals hoe vaak verschillende uitingsvormen

---

⁵³ Zie artikel 9 van de AVG en artikel 22 van de UAVG.

⁵⁴ Zie artikel 10 van de AVG en artikel 31 van de UAVG.

⁵⁵ Zie paragraaf 3.2.1 voor de omschrijving van het zwaarwegend algemeen belang en zie paragraaf 5.3.3 voor de mitigerende maatregelen.

van onveilig gedrag voorkomen of hoe de veiligheid door de deelnemers in het algemeen ervaren wordt. Maar zoals eerder is genoemd, kan de veiligheidsbeleving in het onderwijs alleen op een doeltreffende manier in beeld worden gebracht door de resultaten aan de hand van indirect identificerende gegevens te groeperen.⁵⁶ Alleen dat maakt het namelijk mogelijk in beeld te krijgen welke (verschillende) problemen er precies spelen onder bepaalde groepen en onderwijssoorten. En alleen op die manier kunnen relevante aangrijpingspunten voor doeltreffend en doelmatig landelijk beleid worden geïdentificeerd.⁵⁷ Dat dient uiteindelijk het zwaarwegende algemeen belang van het borgen van een veilig schoolklimaat en de kwaliteit van het onderwijs.

Voor de benodigde uitsplitsingen van de resultaten is het noodzakelijk om oorspronkelijk indirect identificerende gegevens te verwerken, waaronder een aantal bijzondere categorieën van persoonsgegevens. De resultaten moeten kunnen worden uitgesplitst naar gegevens zoals leeftijd, (geboorte)geslacht (voor leerlingen), onderwijssoort of de regio van de school. Bovendien zijn uitsplitsingen op basis van bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk, zoals gegevens over seksuele gerichtheid, etnische afkomst, religieuze identiteit en gezondheid.^{58,59} Daarnaast is het noodzakelijk om bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens te kunnen verwerken om deelnemers te kunnen bevragen over bijvoorbeeld hun mentaal welbevinden, seksueel grensoverschrijdend gedrag en ervaringen met fysiek geweld op school.⁶⁰

Hoewel het bij de LVM in beginsel niet de bedoeling is om zicht te krijgen op de prevalentie van strafbare feiten, is het mogelijk dat (in uitzonderlijke gevallen) een strafbaar feit uit de antwoorden kan worden afgeleid en dat aan de identiteit van een persoon kan gekoppeld zou kunnen worden. Sommige vragen van de LVM betreffen namelijk uitingsvormen van onveilig gedrag die in bepaalde gevallen strafbaar zijn. Van het verwerken van gegevens betreffende strafbare feiten kan in het bijzonder sprake zijn wanneer een respondent aangeeft zelf dergelijk gedrag te hebben vertoond.⁶¹ En in zeer uitzonderlijke gevallen zou de identiteit van een mogelijke dader kunnen worden herleid wanneer een deelnemer aangeeft slachtoffer te zijn geweest van bijvoorbeeld fysiek geweld en dat de dader bijvoorbeeld een leerling of personeelslid was.

Een LVM waarbij het niet mogelijk is bijzondere categorieën persoonsgegevens of persoonsgegevens betreffende strafbare feiten te verwerken zou leiden tot een sterk veralgemeeniseerd en daarmee ongenueanceerd beeld van het veiligheidsklimaat. Dat zou niet het benodigde, gedifferentieerde zicht op de specifieke veiligheidsproblematiek opleveren. Op basis hiervan wordt de verwerking van (bijzondere en strafrechtelijke) persoonsgegevens noodzakelijk geacht.

5.2.3 *Geschikt middel voor het te bereiken doel*

Met de LVM wordt door de minister inbreuk gemaakt op het recht op eerbiediging van het privéleven van de deelnemers.⁶² Een dergelijke inmenging in de privésfeer is op grond van artikel 8, EVRM, alleen toegestaan indien dat noodzakelijk is in het belang van

---

⁵⁶ Er worden geen direct identificerende gegevens, zoals namen of adressen, verwerkt.

⁵⁷ Een voorbeeld is de situatie waarin lhbtqi+-leerlingen vaker dan niet-lhbtqi+-leerlingen gepest worden en als hun meldingen vervolgens niet serieus worden genomen en de betreffende leerlingen de overtuiging hebben dat melden geen zin heeft. Een dergelijke situatie zou gericht beleid vergen, maar komt niet aan het licht als de resultaten van de LVM niet gegroepeerd kunnen worden aan de hand van gegevens over onder andere seksuele gerichtheid.

⁵⁸ Voor het maken van de genoemde uitsplitsingen is het noodzakelijk de volgende in de AVG artikel 9 gedefinieerde bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken: seksuele gerichtheid en seksueel gedrag, ras of etnische afkomst, religieuze achtergrond of religieuze identiteit en gegevens over gezondheid.

⁵⁹ Uitsplitsingen op basis van gegevens over gezondheid zijn bijvoorbeeld noodzakelijk om zicht te kunnen krijgen op de veiligheid van personen met een (lichamelijke of psychische) beperking.

⁶⁰ Hierbij dient opgemerkt te worden dat het bij de LVM expliciet niet de bedoeling is om het seksueel gedrag als zodanig van de deelnemers in beeld te brengen.

⁶¹ Bijvoorbeeld wanneer een leerling aangeeft zelf een wapen te hebben meegenomen naar school.

⁶² Artikel 8, eerste lid, EVRM.

een aantal doelen.⁶³ Met de LVM wordt aansluiting gevonden bij de doelen: openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Bij deze doelen wordt aangesloten in paragraaf 2.1 'aanleiding' en paragraaf 2.2 'probleembeschrijving'.

5.2.4 *Belangenafweging*

De LVM levert onmisbare informatie om helder te krijgen op welk aspect van het landelijk veiligheidsklimaat op scholen op landelijk niveau maatregelen noodzakelijk zijn voor het borgen van een veilig schoolklimaat. Uiteindelijk dient dat de veiligheid en het welbevinden van leerlingen en personeelsleden in het algemeen in het funderend onderwijs. Daar heeft de verantwoordelijk bewindspersoon als stelselverantwoordelijke belang bij. Ook schoolbesturen hebben daar belang bij, omdat zij wettelijk verantwoordelijk zijn voor de veiligheid op school en zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs op school.

Daarnaast zijn de gegevensverwerkingen voor de LVM ook in het belang van de deelnemende leerlingen en personeelsleden. Door gegevens in te vullen over hun ervaringen met de veiligheid op school kunnen zij namelijk invloed uitoefenen op het veiligheidsbeleid van de eigen school. Dit is het geval wanneer de aan de LVM meewerkende schoolbesturen de resultaten gebruiken om te voldoen aan hun wettelijke monitoringsverplichtingen. Dan zijn zij ook verplicht deze te betrekken bij de jaarlijkse verplichte evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Tegenover het veiligheidsbelang bij de LVM staat de privacy van de betrokken deelnemers. Er worden veel gevoelige gegevens uitgevraagd en het risico bestaat dat deze onbedoeld bekend worden bij derden, bijvoorbeeld als gevolg van een datalek of wanneer iemand onbedoeld meekijkt tijdens het invullen van de vragenlijst door de deelnemers. Dit draagt ook een risico in zich dat de sociale veiligheid van betrokkenen wordt aangetast.⁶⁴

De gevolgen voor de betrokken deelnemers kunnen groot zijn. Evenwel wordt het risico op een dergelijke situatie laag ingeschat, omdat daartoe de nodige risico-mitigerende maatregelen worden getroffen (zie paragraaf 5.2.5). De minister ontvangt een anonieme landelijke rapportage en schoolbesturen ontvangen slechts een schoolspecifieke rapportage met geaggregeerde resultaten. Potentiële deelnemers worden tijdens de afname goed geïnformeerd dat het niet verplicht is om deel te nemen. Daarnaast wordt de *toename* van het risico voor de privacy van de betrokkenen, ten opzichte van de huidige (juridische) situatie, relatief klein ingeschat, vanwege de reeds bestaande schoolmonitorverplichting (zie paragraaf 2.4.4) en de mogelijkheid voor besturen om de LVM in dat kader toe te passen.

Uit het bovenstaande volgt dat het belang om de sociale veiligheid te waarborgen zwaarder weegt dan de inperking van de rechten van betrokkenen, die zo minimaal mogelijk is mede door de voorgestelde risico-mitigerende maatregelen (zie 5.2.5).

5.2.5 *Proportionaliteitswaarborgen: risico-mitigerende maatregelen*

Om te zorgen dat de beperking van privacy van betrokkenen zo minimaal mogelijk blijft, zijn in dit wetsvoorstel de volgende proportionaliteitswaarborgen in acht genomen.

---

⁶³ Artikel 8, tweede lid EVRM, luidt: 'Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.'

⁶⁴ Als er bijvoorbeeld informatie over de seksuele gerichtheid van een leerling ongewild en ongewenst bekend wordt bij diens medeleerlingen, zou dat kunnen leiden tot pestgedrag.

Maatregel 1: Minimale herleidbaarheid – geen uitvraag van directe persoonsgegevens
Als de identiteit van de betrokkenen bij derden bekend wordt levert dat extra risico's op voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Daarnaast is kennis over hun identiteit gezien de doeleinden van de LVM ook niet noodzakelijk. Er worden daarom maatregelen genomen om te voorkomen dat hun identiteit bekend wordt. Wettelijk wordt vastgelegd dat er alleen direct tot de persoon herleidbare persoonsgegevens verwerkt worden voor zover dit noodzakelijk is om deelnemers uit te nodigen voor deelname aan de LVM. Bij de afname van de LVM zal aan betrokkenen dan ook niet gevraagd worden naar direct herleidbare gegevens, zoals naam, adres of geboortedatum. In de uitvoering zal daarnaast de nodige aandacht besteed worden aan het vormgeven van de dataset op een manier die de inbreuk op de privacy van de betrokkene tot een minimum beperkt.⁶⁵

Maatregel 2: Maximale bewaartermijn

Op grond van de AVG geldt dat persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk bewaard mogen worden. Om de volledige afronding van één editie van de LVM redelijkerwijs en zo goed mogelijk te waarborgen is het noodzakelijk om de persoonsgegevens maximaal drie jaar te kunnen bewaren. De duur van één editie van de LVM, van de uitvraag van de gegevens tot het opleveren van de eindrapportage, is maximaal twee jaar. In het geval dat onvoorziene omstandigheden leiden tot een vertraging van het onderzoek, kan het niet zo zijn dat de gegevens verwijderd moeten worden vóórdat het onderzoek kan worden afgerond. Daarom is het noodzakelijk om één extra jaar in te bouwen en is ervoor gekozen om een bewaartermijn van maximaal drie jaar wettelijk vast te leggen. Zo vroeg mogelijk na het opleveren van de landelijke en schoolspecifieke rapportages, maar in ieder geval na drie jaar, moeten de persoonsgegevens worden verwijderd, dan wel dermate worden geaggregeerd dat dit enige vorm van herleidbaarheid wegneemt. In dat laatste geval bevat de overgebleven dataset geen persoonsgegevens meer en is de AVG niet meer van toepassing.

Maatregel 3: Anonimiseren van de persoonsgegevens

Nadat het onderzoek is afgerond en een landelijk beeld is gevormd, wordt de dataset geanonimiseerd door deze te aggregeren. Daarbij wordt tevens gestreefd naar een manier van aggregeren die zorgt dat de vergelijkbaarheid van de resultaten over verschillende edities van de LVM op landelijk niveau zo goed als mogelijk behouden blijft. Indien noodzakelijk om de anonimiteit van de dataset te waarborgen, zullen zo veel als nodig concessies worden gedaan aan de vergelijkbaarheid van de gegevens door bepaalde informatie te verwijderen.

Maatregel 4: Uitsluiten van categorieën bijzondere persoonsgegevens

Er wordt een aantal categorieën bijzondere persoonsgegevens wettelijk uitgesloten van verwerking voor de LVM. Het gaat om de categorieën genetische gegevens, biometrische gegevens, gegevens over lidmaatschap van een vakbond en gegevens over politieke voorkeur. Deze gegevens zijn niet noodzakelijk om de doelstellingen van de LVM te realiseren.

Maatregel 5: Aggregatie van resultaten voor de schoolrapportages

Aan de LVM meewerkende scholen ontvangen een schoolspecifieke rapportage die inzicht geeft in de vier aandachtsgebieden (de feitelijke veiligheid, de ervaren veiligheid, het welbevinden en het veiligheidsbeleid). Daarmee kunnen zij voldoen aan de eigen monitor- en evaluatieverplichting in het kader van de zorgplicht voor de veiligheid op school.⁶⁶ Het is in beginsel niet de bedoeling dat een school er via deze schoolspecifieke rapportage achter komt welke leerling of welk personeelslid wat precies heeft ingevuld. Daarom is in het wetsvoorstel opgenomen dat de schoolspecifieke rapportages geaggregeerd worden per vraag en uitgesplitst naar vestiging in het primair onderwijs

---

⁶⁵ Bijvoorbeeld door het gescheiden en gepseudonimiseerd opslaan van verschillende soorten gegevens.

⁶⁶ Zie paragraaf 2.4.4.

en naar vestiging en onderwijssoort in het voortgezet onderwijs.⁶⁷ Daardoor kunnen meerdere antwoorden van één deelnemer niet meer aan elkaar gekoppeld worden. Dat is een grote beperking van het risico op herleidbaarheid van de gegevens.

Maatregel 6: Geen verplichting om deel te nemen aan de LVM

Individuele leerlingen en personeelsleden zijn niet verplicht om deel te nemen aan de LVM. Zij krijgen de gelegenheid tot deelname, maar kunnen daar uiteraard van afzien. Het is daarbij uiteraard van belang dat er wordt gezorgd voor goede informatie over het feit dat deelname aan het onderzoek niet verplicht is.

Maatregel 7: beperkte toegang tot de brondata

De brondata zullen alleen toegankelijk zijn voor een beperkt aantal gekwalificeerde en gecontracteerde uitvoerende onderzoekers. Het ministerie van OCW en de scholen waarmee de LVM in samenwerking wordt uitgevoerd zullen die toegang niet krijgen. Een dergelijke inzage door OCW of de scholen – en daarmee verwerking van persoonsgegevens – is immers niet noodzakelijk voor het uitvoeren van de wettelijke taak, te weten het uitvoeren van de LVM.

5.2.6 Subsidiariteitsbeginsel: alternatieven

Met het oog op het subsidiariteitsbeginsel kan de LVM in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige wijze worden verwezenlijkt. Om tot deze conclusie te komen zijn in het kader van LVM verschillende opties overwogen waarbij minder of geen bijzondere persoonsgegevens verwerkt hoeven te worden.

Alternatief 1: volledig anonieme LVM

Er is overwogen om een volledig anonieme LVM uit te voeren. In dat geval zou de AVG niet van toepassing zijn. Zoals omschreven in paragraaf 2.2, zou dat echter betekenen dat het niet mogelijk is om voldoende zicht te krijgen op het veiligheidsklimaat en de juiste aangrijpingspunten voor het landelijke beleid te identificeren.

Alternatief 2: uitvoeren op basis van uitdrukkelijke toestemming

Ook is overwogen om de LVM in te richten en uit te voeren op basis van de in de AVG genoemde grondslag '(uitdrukkelijke) toestemming' zoals bedoeld in art. 6 lid 1 sub a jo. 9 lid 2 sub a AVG. Deze grondslag blijkt niet toereikend in het geval van de LVM. Toestemming dient namelijk in vrijheid te worden verleend en dat is niet mogelijk wanneer sprake is van een ongelijke machtsverhouding. Aangezien de LVM onder verantwoordelijkheid van de minister wordt uitgevoerd is sprake van een ongelijke machtsverhouding tussen overheid en burger. Bovendien zou de vrijelijke toestemming in de praktijk verder onder druk komen te staan vanwege de ongelijke machtsverhouding tussen een leerling en een school. Wanneer een schoolbestuur de LVM wil inzetten om aan de eigen schoolmonitorverplichting te voldoen heeft zij er dus belang bij dat leerlingen en personeel toestemming verlenen voor deelname aan het onderzoek. Bovendien heeft de betreffende school een bepalende rol in de organisatie en uitvoering van de LVM, wat het mogelijk maakt om druk uit te oefenen. Het is in principe mogelijk de LVM zonder tussenkomst van scholen af te nemen, door leerlingen en personeel direct te werven. Dat zou echter betekenen dat besturen de LVM niet meer als schoolmonitor kunnen inzetten. Het gevolg daarvan is dubbele bevraging van deelnemers aan de LVM over de sociale veiligheid. Dat is onwenselijk en zou bovendien een extra inbreuk op hun privacy betekenen. Ook bestaat het risico dat de respons daalt.

Alternatief 3: wetenschappelijke bronnen

Er is verkend of de doelstellingen van dit wetsvoorstel gerealiseerd kunnen worden door gebruik te maken van eventuele andere (wetenschappelijke) bronnen. Bronnen die een

---

⁶⁷ Bijvoorbeeld: bij vraag 1 zei 30% van de leerlingen X, 40% zei Y en 30% zei Z.

vergelijkbaar beeld met de LVM geven zijn echter niet bekend.⁶⁸ Daarnaast is het noodzakelijk om met enige frequentie te meten om zicht te krijgen op trends en trendverschillen in het veiligheidsklimaat. Het ministerie van OCW is de enige organisatie waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden een dergelijk onderzoek structureel te laten uitvoeren en te financieren.

Alternatief 4: Gegevens van de schoolmonitor via de inspectie

Er is overwogen of de beleidsdoelstellingen kunnen worden gerealiseerd op basis van de schoolmonitorresultaten die scholen verplicht zijn aan de inspectie te leveren.⁶⁹ Om verschillende redenen is dit alternatief niet wenselijk.

Ten eerste zijn de geaggregeerde resultaten inhoudelijk te beperkt om een bruikbaar landelijk beeld van het veiligheidsklimaat mee te vormen. Schoolbesturen zijn verplicht hun schoolmonitorresultaten aan de inspectie te leveren, geaggregeerd per aandachtsgebied (ervaren veiligheid, feitelijke veiligheid en welbevinden) en per vestiging (in het po) of per schoolsoort per vestiging (in het vo). In de praktijk moet het schoolbestuur dan drie gemiddelde cijfers (één per aandachtsgebied) leveren.⁷⁰

De tweede reden is dat het scholen op grond van de vrijheid van onderwijs vrij staat om op de markt een monitorinstrument te kiezen dat het best bij hun eigen situatie past, als dat instrument maar aan de wettelijke eisen voldoet. Veel scholen gebruiken voor hun jaarlijkse schoolmonitor een minder gedetailleerde vragenlijst dan die van de LVM. Die gegevens kunnen dan meestal niet worden uitgesplitst per specifieke doelgroep en dat is wel noodzakelijk voor het zicht op het landelijke veiligheidsklimaat. Daarnaast is het in de huidige situatie zo dat de verschillende instrumenten die in de praktijk worden gebruikt voor de jaarlijkse schoolmonitor niet zonder meer met elkaar te vergelijken zijn. De gemiddelden per aandachtsgebied worden bij verschillende monitoringsinstrumenten op een andere manier tot stand gebracht en hebben dus een andere betekenis. Samenvoegen van die andersoortige gemiddelden zou dus tot een vertekend en onbetrouwbaar landelijk beeld leiden.

Een mogelijkheid is het reguleren van de schoolmonitor, zodat de resultaten daarvan wel bruikbaar zijn voor het creëren van een landelijk beeld van het veiligheidsklimaat. Dat is echter niet wenselijk, omdat dat zou leiden tot een hogere regeldruk voor scholen dan noodzakelijk, doordat er dan meer eisen moeten worden gesteld aan de instrumenten die scholen gebruiken om te voldoen aan hun verplichting jaarlijks de veiligheidsbeleving te monitoren. Een alternatief daarvoor zou kunnen zijn om schoolbesturen te verplichten gebruik te maken van één monitorinstrument. Maar dat acht de regering een te vergaande beperking van de grondwettelijke vrijheid van onderwijs.

5.2.7 Conclusie

Gelet op de voorgestelde mitigerende maatregelen, de uiteenzetting van de overwogen alternatieven, de belangenafweging, als ook de onderbouwing van de noodzaak, wordt de inbreuk op het recht op eerbiediging van het privéleven van de deelnemers proportioneel geacht. Daarom concludeert de regering dat de verwachte positieve uitwerking op het veiligheidsklimaat – zowel op de betreffende school en voor de betrokkenen zelf als in het funderend onderwijs in het algemeen – deze inperking van de rechten en vrijheden van de betrokkenen rechtvaardigt.

5.3 Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

5.3.1 Doel

---

⁶⁸ Gegevens die bijvoorbeeld door het CBS of het HBSC verzameld worden geven te weinig zicht op de verschillende dimensies van het veiligheidsklimaat. Het zou daarom niet meer goed mogelijk zijn om gericht en doeltreffend beleid te ontwikkelen.

⁶⁹ Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs.

⁷⁰ Daarnaast moeten zij de spreiding per gemiddelde meeleveren.

Dit onderdeel van het wetsvoorstel betreft de verwerking van persoonsgegevens van personeel. Het doel van de verwerking van personeelsgegevens is de ondersteuning van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden bij hun verantwoording en vergelijking omtrent de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs. Dit betreft de eigen onderwijsinstelling, maar ook de verhouding tot vergelijkbare instellingen.

5.3.2 Verhouding tot wettelijk kader

Aangezien het om geaggregeerde gegevens op functiegroep per instelling gaat, zullen de gegevens in veel gevallen tot de persoon herleidbaar zijn. Dit zal met name het geval zijn in de functiegroepen waar minder dan vijf personen zijn ingedeeld. Dit doet zich weer met name voor bij kleine instellingen in bijvoorbeeld de functiegroep management. In dergelijke gevallen zal er sprake zijn van een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Daar tegenover staat het algemeen belang van de transparantie en verantwoording van publiek bekostigde onderwijsinstellingen over de resultaten en het gevoerde (personeels)beleid. Ook is het in het algemeen belang dat onderwijsinstellingen zich onderling kunnen vergelijken omwille van de verbetering van het te voeren onderwijsbeleid en derhalve de onderwijskwaliteit.

5.3.3 Mitigerende maatregelen

Er worden in wet- en regelgeving mitigerende maatregelen genomen om de inbreuk op het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zo veel mogelijk te beperken. Zo bepaalt het wetsvoorstel dat de verantwoordelijk bewindspersoon per verzoek vóór de gegevenslevering beoordeelt of de noodzaak in het concrete geval voldoende is onderbouwd. Bij het verzoek zal ook een Data Privacy Impact Analyse (DPIA) moeten worden aangeleverd door de aanvrager, in casu de sectorraden. Direct tot personen herleidbare gegevens zijn uitgesloten van levering door DUO. Daarmee is de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer teruggebracht.

Procedurele waarborgen

Gelet op de doeluitbreiding, heeft de regering ervoor gekozen om een aantal extra (procedurele) vereisten in te bouwen, gericht op het waarborgen van een zo zorgvuldig mogelijke omgang met gegevens over het personeel en transparantie over de gegevensverstrekkingen. Dit betreffen extra procedurele waarborgen, omdat de betrokken organisaties als verwerkingsverantwoordelijken volgens de AVG ook al moeten voldoen aan de normale procedurele waarborgen die de AVG stelt, zoals dataminimalisatie en informatiebeveiliging.

Aanwijzing organisaties bij wet

Met het oog op de voorzienbaarheid, rechtszekerheid en privacybescherming is hier voor gekozen om de organisaties die in aanmerking komen voor gegevensverstrekking over het personeel op het niveau van de formele wet aan te wijzen. Wat betreft het doel «ondersteunen bij verantwoording en vergelijking» worden de organisaties die in aanmerking komen voor gegevensverstrekking limitatief in de wet zelf opgenomen. Het gaat om de twee verenigingen van schoolbesturen, namelijk de PO-raad en VO-raad. Zij ondersteunen, conform hun statutaire doelstellingen, hun leden reeds geruime tijd bij de verantwoording.⁷¹

Besluit Minister

Aan de sectorraden kunnen pas persoonsgegevens worden verstrekt als dat noodzakelijk is voor de doelen die onder het eerste lid van artikel 167a WPO vallen (ondersteunen van bevoegde gezagen en samenwerkingsverbanden bij hun verantwoording en vergelijking). Hiervoor is in het wetsvoorstel een waarborg ingebouwd: de gegevens kunnen pas worden verstrekt als de minister daarover een besluit heeft genomen. Daarvoor moet de betreffende sectorraad een verzoek indienen waarin wordt aangegeven voor welke doelen persoonsgegevens benodigd zijn, en om welke gegevens

⁷¹ Artikel 2, eerste lid en tweede lid, onderdeel f statuten PO-raad; artikel 3, eerste lid en tweede lid, onderdeel g en i, statuten VO-raad.

het gaat. Verder moet de sectorraad aantonen dat de persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de beoogde doelen. De minister neemt vervolgens een besluit. In het besluit wordt, naast de doeleinden en de te verstrekken gegevens, tevens de bewaartermijn voor de gegevens opgenomen. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de gegevens niet langer dan noodzakelijk worden bewaard bij de sectorraad.

Aan het besluit worden daarnaast beperkingen en voorschriften verbonden met het oog op een zorgvuldige en doelmatige gegevensverwerking. Te denken valt aan voorschriften over de wijze van verstrekking of het verlenen van medewerking aan privacy-audits. Het besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant waarmee de verstrekking kenbaar wordt voor eenieder. De minister kan een verstrekkingbesluit in ieder geval intrekken indien de sectorraad de gegevens voor een ander dan het beoogde doel gebruikt of de voorschriften en beperkingen die zijn verbonden aan het verstrekkingbesluit niet naleeft.

Uitvoeringspraktijk

Voor wat betreft de gegevens die achter een login beschikbaar worden gemaakt voor besturen, geldt dat alle persoonsgegevens al in het bezit zijn van de schoolbesturen die de oorspronkelijke bron van de gegevens zijn. Deze gegevens worden vergeleken met gemiddelden van vergelijkbare besturen zonder dat zichtbaar is welke instellingen dit betreft. Dat maakt dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen bij deze verstrekking beperkt is.

Om daadwerkelijk iets aan de informatie te hebben zijn er in een aantal gevallen fijnmazige gegevens nodig. De gegevens die DUO inwint uit de administraties van de schoolbesturen zijn onderverdeeld in vijf functiegroepen die weer zijn onderverdeeld in achttien functiecategorieën. In de aanvraagprocedure voor de verstrekking van de gegevens aan de raden zal moeten worden onderbouwd waarom op welk niveau de gegevens omtrent de persoon of de arbeidsrelatie nodig zijn om de beoogde doelen te behalen. Er worden geen gegevens verstrekt over het salaris zelf. Het uitgangspunt is dat de gegevens dusdanig worden geaggregeerd dat enerzijds de beoogde doelen kunnen worden behaald (verantwoorden en vergelijken) en anderzijds de kans op indirecte herleidbaarheid wordt geminimaliseerd.

5.3.4 Noodzaak

Inzicht in de doelmatigheid van de besteding van budget en verantwoording hierover heeft een grote meerwaarde. Op basis hiervan kan duiding worden gegeven aan de prestaties van een bestuur en onderwijsinstelling. Schoolbesturen kunnen dit momenteel ook al met hun eigen systemen, maar hebben hiermee geen inzicht in hoe zij zich verhouden tot vergelijkbare besturen. Ook zijn de gegevens niet één op één vergelijkbaar, doordat de manier van rapporteren niet overeenkomt. Juist deze vergelijking biedt grote meerwaarde voor de onderwijssector omdat het schoolbesturen in staat stelt hun prestaties te vergelijken met die van andere schoolbesturen in dezelfde sector. Het biedt inzicht in waar ze staan en helpt kansen voor verbetering te identificeren. Het kan daarmee waardevolle inzichten opleveren voor schoolbesturen voor de kwaliteitszorg en sturing op de onderwijskwaliteit. Daarnaast verantwoorden schoolbesturen zich op deze manier richting ouders en leerlingen, en ook hun werkgever, het intern toezicht, door hun resultaten vergelijkbaar te maken met andere schoolbesturen. Het is zonder deze gegevenslevering erg ingewikkeld om als intern toezicht een vergelijking te kunnen maken met andere schoolbesturen omdat er géén eenduidig systeem van benchmarken is. Door deze vergelijking mogelijk te maken, versterken we het de mogelijkheid om als werkgever van de schoolbesturen in gesprek te gaan over de resultaten van het schoolbestuur. Als laatste kan dit ook zeer waardevolle informatie opleveren voor de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad om in gesprek te gaan met hun schoolbestuur over de resultaten in vergelijking met de omgeving.

5.3.5 Proportionaliteit

De personeelsgegevens die de sectorraden nodig hebben om de benodigde informatie voor de onderwijsinstellingen beschikbaar te maken bevatten - ook na alle toegepaste maatregelen in het kader van dataminimalisatie - informatie op zodanig detailniveau (functiegroep/functie categorie) dat (indirecte) herleidbaarheid naar personen niet volledig voorkomen kan worden. Voor wat betreft de personele gegevens zijn de betrokkenen het personeel dat werkzaam is bij de onderwijsinstellingen en de bevoegd gezagsorganen. De benodigde personeelsgegevens omvatten geen bijzondere persoonsgegevens.

Schoolbesturen en samenwerkingsverbanden zijn wettelijk verplicht hun resultaten en beleid, mede in relatie tot de inzet van hun personeel, openbaar te verantwoorden in het jaarverslag.⁷² De bekostiging dient doelmatig te worden aangewend, ook bij de samenstelling van de personeelsformatie van scholen en daarover moet intern en extern verantwoording worden afgelegd.⁷³ Onderdeel van het maken van het jaarverslag is het maken van een jaarrekening. Deze jaarrekeningen bieden inzicht in gegevens op bestuursniveau, maar niet op schoolniveau. Hoewel verantwoording tot op schoolniveau op zichzelf niet wettelijk verplicht is, is dit wel van belang. Leraren, leerlingen en ouders voelen zich veelal meer verbonden met een school dan met een schoolbestuur. Bovendien kan bijv. de kwaliteit van onderwijs verschillen tussen de scholen van één schoolbestuur. Inzicht in de prestaties van een individuele school helpt daarom ouders en leerlingen om een schoolkeuze te maken, of om via bijvoorbeeld de medezeggenschapsraad gericht met het schoolbestuur in gesprek te gaan over verbeterplannen. Door informatie op schoolniveau transparant te maken krijgen belanghebbenden (breed: ouders, leerlingen en personeel, de samenleving, specifiek: intern toezicht en medezeggenschap) daarom beter inzicht in de schoolresultaten, de besteding van middelen bij die specifieke school en worden belanghebbende ook in staat gesteld om deze te vergelijken met andere scholen.⁷⁴ Op deze manier is de horizontale verantwoording beter ingeregeld en kan er effectiever en uitgebreider worden voldaan aan de verplichtingen jegens de interne toezichthouder en de medezeggenschapsraad, en worden deze beter in staat gesteld om gericht vragen te stellen.⁷⁵ Tot slot kan horizontale verantwoording op lokaal niveau de betrokkenheid van belanghebbenden vergroten en daarmee de maatschappelijke legitimering van de instelling.⁷⁶ Op de publieke websites (SODK, SBODK) worden op basis van de personele gegevens kengetallen getoond inzake het personeelsbeleid op instellings- en bestuursniveau, inclusief vergelijking met landelijke benchmarks. Hierbij worden persoonsgegevens in aantallen kleiner dan 5 weergegeven als '<5' waardoor de gepresenteerde informatie niet herleidbaar is tot personen. Deze maatregel wordt standaard toegepast voor de publieke websites.

In de besloten omgeving 'Analyse' worden, in specifieke gevallen, personele gegevens in geval van aantallen kleiner dan 5 niet geaggregeerd. Hierdoor kunnen de in 'Analyse' gepresenteerde gegevens in voorkomende gevallen (indirect) herleidbaar zijn tot personen. Het gaat hierbij in de eerste plaats om gegevens waarvoor de onderwijsinstellingen verwerkingsverantwoordelijke zijn (aangeleverd aan OCW/DUO in

---

⁷² Zie artikel 165 WPO, Artikel 5.46 WVO 2020 en artikel 141 WEC; artikel 6.19 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020; Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Zie ook Code goed bestuur in het primair onderwijs, p. 14; Code goed onderwijsbestuur vo 2019, p. 8.

⁷³ Artikel 8, waarvan in het bijzonder het tweede lid, onderdeel f, en derde en vierde lid, van de Wet medezeggenschap op scholen. Zie ook artikel 12 WMS; artikel 17c WPO; artikel 3.3 WVO 2020 en artikel 28i WEC.

⁷⁴ Artikel 165, lid 5, onderdeel c WPO; artikel 3.2, lid 1, onderdeel c WVO 2020. Zie ook Onderwijsraad, Inzicht in en verantwoording van onderwijsmiddelen, 2018, p. 71-74.

⁷⁵ Artikel 8 en artikel 12 WMS; artikel 10, artikel 12, eerste en vierde lid, artikel 13, eerste lid, onderdeel o, en artikel 17c WPO; artikel 2.87, artikel 2.88, tweede lid, onderdeel c, artikel 2.91, en artikel 3.3 WVO 2020; artikel 19, artikel 21, eerste en vierde lid, artikel 22, eerste lid, onderdeel l en artikel 28i WEC.

⁷⁶ Onderwijsraad, Publieke belangen dienen, 2013, p. 32-33; Regioplan, Eindrapport Breed gesprek governance en (mede)zeggenschap, 2023, p. 40-44.

het kader van WPO art. 167 en WVO 2020 art. 2.111). Het betreft dus eigen en reeds bekende informatie van de onderwijsinstellingen, die door de raden verwerkt wordt in combinatie met (openbare) financiële- en instellingsgegevens teneinde goede sturings- en verantwoordingsinformatie beschikbaar te maken. Aggregatie tot een niveau waar de herleidbaarheid naar personen volledig wordt voorkomen, resulteert hier in onvoldoende details om informatie te kunnen presenteren op grond waarvan schoolbesturen effectief kunnen sturen en een inhoudsrijke dialoog aan kunnen gaan met interne en externe belanghebbenden, waaronder de medezeggenschapsraad, de raad van toezicht en de inspectie, in het kader van verantwoording. Hoewel de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht deze gegevens op grond van de huidige wetgeving al krijgen zijn deze interne gegevens niet één op één vergelijkbaar zijn met de externe gegevens. Door het leveren van de gegevens aan de raden krijgen alle actoren binnen de school uniforme benchmarks over de prestaties van het schoolbestuur waarmee ze in dialoog kunnen gaan. Daarnaast kunnen schoolbesturen deze gegevens ook inzien van vergelijkbare schoolbesturen. Daarbij wordt echter niet bekend gemaakt om welke schoolbesturen het gaat. Op die wijze wordt de anonimiteit van de gegevens gewaarborgd.

De data die de raden gebruiken om de benodigde informatie voor onderwijsinstellingen beschikbaar te maken, bevatten zo min mogelijk gegevens aan de hand waarvan een persoon (indirect) herleidbaar is. Dit wordt onder andere voorkomen door aggregatie van de gegevens door DUO, voordat de personele gegevens geleverd worden voor verwerking door de raden.

5.3.6 Subsidiariteit: Overwogen alternatieven

Een alternatief voor de gegevenslevering van DUO naar de PO-raad en VO-raad is dat de sectorraden de personeelsgegevens rechtstreeks bij de schoolbesturen opvragen. Er wordt echter verwacht dat dit niet tot een volledig dekkend bestand zal leiden. Vanwege de extra administratieve lasten die dit met zich brengt is de verwachting namelijk dat niet alle schoolbesturen de gegevens op vrijwillige basis volledig aan zullen leveren, waarbij als meerdere schoolbesturen niet meedoen met een benchmark, de mogelijkheid te vergelijken wegvalt en het nut om überhaupt gegevens te leveren daardoor ook wegvalt. Dit leidt er toe dat de benchmarks naar verwachting niet levensvatbaar zijn. Daarnaast zou zelfstandige aanlevering door de schoolbesturen een nieuwe gegevensstroom creëren, schoolbesturen moeten dan immers de gegevens ook aanleveren richting de sectorraden. Dergelijke gegevensstromingen brengen in zichzelf ook gegevensbeschermingsrisico's met zich. Bij het verzamelen en verstrekken van de gegevens om de levering van persoonsgegevens vanuit schoolbesturen richting de sectorraden mogelijk te maken kunnen – zoals bij elke gegevensverstrekking – beveiligingsrisico's optreden, maar ook door individuen in het proces kunnen fouten worden gemaakt die een risico vormen voor de privacy van betrokkenen. Verder is er ook een ander voordeel aan het meervoudig gebruik van de reeds bestaande personeelsleveringen. De gegevenslevering aan de PO- en VO-raad zorgt voor een zogenaamde feedbackloop naar de instellingen. Wanneer schoolbesturen en samenwerkingsverbanden zich niet herkennen in de berekende kengetallen kunnen zij dit uiteindelijk herleiden naar de door hun aangeleverde basisgegevens aan DUO. Deze kunnen dan worden aangepast en datakwaliteit kan hierdoor worden vergroot. Deze feedbackloop is van toepassing op alle gegevens die aangeleverd worden.

In aanvulling hierop is overwogen om DUO de gegevens op geüniformeerde wijze terug te laten leveren aan de schoolbesturen ten behoeve van verstrekking aan de sectorraden. Dit zou de administratieve lasten voor het bevoegd gezag met betrekking tot de aanlevering bij de sectorraden kunnen drukken en daarmee de bereidwilligheid tot aanlevering kunnen vergroten. De schoolbesturen zouden dan wel zelfstandig kunnen besluiten om deze gegevens vervolgens al dan niet aan te leveren bij de sectorraden. Voordeel hiervan zou zijn dat de overheid niet gegevens die binnen het publieke domein zijn verzameld zelfstandig doorgeeft aan de sectorraden, maar dat dit een eigen afweging is van het schoolbestuur. Hiertoe is overwogen dat met de gegevenslevering

aan de sectorraden, en de daaruit voortvloeiende openbare verantwoording en vergelijking, een breder maatschappelijk belang gediend is. Het wordt onwenselijk geacht indien een deel van de scholen ervoor zou kiezen de gegevens niet aan te leveren, gezien het belang van een gedegen verantwoording en onderlinge vergelijking voor de kwaliteit van het onderwijs.

Een ander mogelijk alternatief is om de informatieproducten door DUO te laten verzorgen. Wanneer DUO voor deze informatie zorgt, zou het daarmee een bepaalde bijdrage leveren aan de publieke verantwoording door de onderwijsinstellingen. Deze rol vanuit DUO past echter niet goed bij de rolverdeling tussen overheid, onderwijsinstellingen en sectororganisaties. De overheid gaat zich dan immers mengen in de gegevens die de schoolbesturen ook gebruiken om zich ten opzichte van de overheid te verantwoorden. Daarnaast wordt DUO dan een uitvoerende partij van de PO- en VO-raad, om een berekening uit te voeren die niet overeen hoeft te komen met de verantwoording die vervolgens vanuit DUO en de overheid gevraagd wordt. Schoolbesturen zijn wettelijk verplicht zich te verantwoorden, bijvoorbeeld in hun jaarverslag. Er zijn kaders opgesteld waar deze verantwoording aan dient te voldoen. Ten aanzien van de financiën moet er bijvoorbeeld een accountantsverklaring worden opgesteld. De manier waarop schoolbesturen hun verantwoording inrichten is aan henzelf. Daarnaast ontvangt DUO alleen gegevens uit de administraties van scholen. De sectorraden vragen aan scholen om de gegevens te verrijken wanneer er opvallende getallen uit de berekeningen komen. Door deze verrijking zijn de benchmarks veel minder foutgevoelig. Beide redenen maken dat het beleggen van de informatievoorziening bij DUO geen wenselijk alternatief is. Daar komt bij dat de PO- en de VO- raad inmiddels ruime ervaring hebben opgedaan met het inrichten van de benodigde informatieproducten en de benodigde infrastructuur hebben ingericht. DUO beschikt daarentegen niet over de capaciteit die benodigd is om uitvoering te geven aan deze taken. Ook dit maakt dat het wenselijker is deze taak bij de raden te behouden.

Tot slot is ook de nuloptie overwogen. Wat zou er gebeuren indien deze informatie niet beschikbaar wordt gesteld, noch op een andere wijze aan de sectorraden ter beschikking wordt gesteld. Het gevolg hiervan zal zijn dat schoolbesturen de benodigde gegevens voor verantwoording per instelling moeten achterhalen en berekenen op basis van gegevens uit eigen (decentrale) systemen. In dat geval is het niet mogelijk voor schoolbesturen om gegevens op uniforme wijze te vergelijken met het onderwijsveld. Zij beschikken namelijk niet over de gegevens van vergelijkbare schoolbesturen. Het gevolg hiervan is dat het lerend effect van het onderling vergelijken tussen schoolbesturen verloren gaat. Daarnaast loopt de verantwoording door de sector zelf dan alleen via individuele schoolbesturen en samenwerkingsverbanden. Het risico bestaat dat kengetallen op een niet-uniforme manier worden berekend en de horizontale verantwoording wordt bemoeilijkt. Een groot deel van het lerend potentieel gaat daarmee verloren.

5.4 Verstreking gegevens ROD aan NWO

5.4.1 Noodzaak

In paragraaf 4.2 van deze memorie van toelichting is inzake de toevoeging van NWO aan artikel 23 van de WRO ingegaan op doelbinding en de noodzaak van de gegevensverwerking. Daarbij is uiteengezet waarom verwerking van persoonsgegevens uit het register noodzakelijk is voor de goede taakuitvoering en op correcte wijze invulling kunnen geven aan de verwerkingsverantwoordelijkheid. Het belang van de gegevensverwerkingen voor onderzoeken zoals het NCO, en daarop gebaseerde rapportages, voor kennisgedreven beleid van scholen is aanzienlijk. Dit rechtvaardigt naar de opvatting van de regering de inperking van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, binnen de hiervoor geschetste en ook al bestaande kaders van de WRO.

5.4.2 *Aansluiting bij systematiek Wet register onderwijsdeelnemers*

Met de opname van NWO in artikel 23 van de WRO wordt aangesloten bij de bestaande systematiek van deze wet. Dit betekent dat persoonsgegevens alleen worden verstrekt als voor de specifieke aanvraag kan worden aangetoond dat het verwerken van persoonsgegevens voor dit doel noodzakelijk is. Om te voorkomen dat meer gegevens worden verstrekt dan noodzakelijk, zijn in artikel 23 WRO procedurele waarborgen ingebouwd. Er moet door in dit geval NWO een verzoek worden ingediend waarin doelbinding en noodzaak voldoende zijn onderbouwd. De procedure in artikel 23 WRO betekent dat getoetst zal worden of verstrekking van persoonsgegevens in dat specifieke geval nodig is. Bij de toetsing zal gekeken worden naar noodzakelijke gegevens en dataminimalisatie. De minister neemt daarover een besluit.⁷⁷ Bij het besluit wordt in ieder geval bepaald voor welke doeleinden gegevens worden verstrekt, welke gegevens het betreft en welke bewaartermijn voor de gegevens moet worden gehanteerd.⁷⁸ Aan het besluit worden voorschriften en beperkingen verbonden in het belang van een zorgvuldige en doelmatige gegevensverwerking, waaronder inzake informatiebeveiliging en verwerkingslocaties.⁷⁹

Onder verwijzing naar artikel 23, tweede lid, van de WRO kan worden vastgesteld dat NWO een rechtspersoon (zelfstandig bestuursorgaan) met volledige rechtsbevoegdheid zonder winstoogmerk is. Bij de inrichting van en de afweging om te komen tot het NRO, als onderdeel van NWO, is blijkens het convenant over het NRO rekening gehouden met het streven van de regering naar het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs door middel van een eenduidige, sterke en efficiënt werkende kennisinfrastructuur en diverse adviezen terzake.

5.4.3 *Subsidiariteit: alternatief*

Als alternatief is bezien of de Minister van OCW als verwerkingsverantwoordelijke zou kunnen optreden voor onder andere de rapportages aan scholen op basis van het NCO, in plaats van NWO. Dit is niet conform de huidige doelbinding van de Minister van OCW geformuleerd in artikel 15 van de WRO inzake het ten nutte van beleids- en begrotingsvoorbereiding inzetten van gegevens uit het ROD. De grondslag voor de Minister van OCW zou kunnen worden uitgebreid voor rapportages aan scholen op basis van onderzoeksprogramma's zoals het NCO, maar dit is niet wenselijk geacht vanwege de afhankelijke positie van scholen ten opzichte van de Minister van OCW. Tevens betreft het mogelijke onderwijsonderzoek niet alleen het bestel, maar ook afzonderlijke onderwijsinstellingen; de Minister van OCW heeft een stelselverantwoordelijkheid. Aangezien NWO (NRO) deze onafhankelijke positie wel heeft en kan nemen ook voor afzonderlijke onderwijsinstellingen, verdient het de voorkeur voor NWO (NRO) een grondslag te maken.

5.4.4 *Conclusie*

Derhalve voldoet dit wetsvoorstel aan de hiervoor genoemde eisen die voortvloeien uit internationaal, Europees en nationaal recht en is de beperking van het recht op de bescherming van het persoonlijke levenssfeer gerechtvaardigd.

Ten overvloede merkt de regering op dat dit wetsvoorstel niets wijzigt in en geen afbreuk doet aan de rechten van betrokkenen, zoals het recht op inzage in en correctie van gegevens die over hem zijn opgenomen in het register onderwijsdeelnemers.

6. **Verhouding tot nationale regelgeving**

6.1 Verstrekking gegevens ROD aan NWO

⁷⁷ Artikel 23, vijfde, zesde en zevende lid, van de WRO.

⁷⁸ Artikel 23, achtste lid, van de WRO.

⁷⁹ Artikel 23, negende lid, van de WRO.

Samenhang met wetsvoorstel aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Voor de onderzoeksactiviteiten die NWO via haar regieorgaan laat realiseren kan het nodig zijn om ook gebruik te kunnen maken van gegevens die zijn geregistreerd bij CBS en waarvoor publicatie op onderwijsinstellingsniveau is voorzien. Dit betreft bijvoorbeeld de referentiewaarde zoals bedoeld in het wetsvoorstel aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Voor de rapportages voor het NCO worden, naast gegevens uit het ROD, verschillende CBS-data gebruikt voor achtergrondgegevens van een populatie leerlingen en ouders, waarmee vervolgens referentiewaarden kunnen worden gemaakt. De voorspelde referentiewaarde-indicator betreft een berekening op basis van deze gegevens. Daarbij worden op schoolniveau de meest waarschijnlijke uitkomsten bepaald op basis van gegevens over de school en leerlingenpopulatie. Met het wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt wordt voorzien in de mogelijkheid om de referentiewaarde gerelateerd aan een afzonderlijke onderwijsinstelling te berekenen en te publiceren. Deze referentiewaarde kan NWO/NRO (laten) benutten bij door haar gefinancierde onderzoeksactiviteiten die resulteren in publicaties op schoolniveau, zoals het NCO.

7. Gevolgen

7.1 Landelijke veiligheidsmonitor

De gevolgen voor de (feitelijke) regedruk en het doenvermogen van burgers zijn beperkt. In de volgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan.

7.1.1 Gevolgen voor het doenvermogen

Gezien de reeds bestaande schoolmonitorverplichting brengt dit wetsvoorstel geen nieuwe verplichtingen met zich mee voor leerlingen, personeel of scholen. Voor deze groepen betekent dit wetsvoorstel dat het instrument waarmee zij te maken krijgen in het kader van de reeds bestaande jaarlijkse schoolmonitorverplichting, mogelijk de LVM zal zijn.

Doenvermogen van de leerling

In de LVM worden leerlingen gevraagd antwoord te geven op gevoelige vragen, onder andere over hun seksuele gerichtheid, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, eventuele migratieachtergrond als ook vragen die raken aan hun (psychische of lichamelijke) gezondheid. Mogelijk brengt het behandelen van deze onderwerpen mentale lasten met zich mee voor deelnemers, bijvoorbeeld omdat die herinnerd worden aan vervelende gebeurtenissen. Daarom is het belangrijk dat leerlingen tijdens het beantwoorden van de vragen toegang hebben tot (pedagogische) ondersteuning. OCV maakt afspraken met het onderzoeksbureau over een handreiking om de afname zorgvuldig en veilig te doen verlopen. Vervolgens is het aan scholen om hier invulling aan te geven.

Indien de LVM in samenwerking met een bevoegd gezag wordt afgenomen, zal in een door het onderzoeksbureau vastgestelde periode de vragenlijsten afnemen. Het is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om daarvoor een juist moment te kiezen, waarbij ook de mogelijke mentale belasting voor de leerlingen meegewogen moet worden. De periodes op school die op zichzelf al meer stressvol zijn, zoals toetsperiodes, kunnen van invloed zijn op de mentale belastbaarheid van de leerlingen. Om een cumulatie van stressfactoren zo veel mogelijk te voorkomen is het verstandig met dergelijke periodes rekening te houden.

Vanwege één aspect van de LVM zal dit wetsvoorstel, ten opzichte van de huidige situatie, een groter beroep doen op het doenvermogen van de betrokken leerlingen. De vragenlijst van de LVM is over het algemeen uitgebreider in vergelijking tot andere instrumenten die schoolbesturen kunnen gebruiken om de veiligheidsbeleving te monitoren om te voldoen aan de verplichting van de schoolmonitor. Er wordt uitvraag

gedaan naar meer vormen van sociaal onveilig gedrag en de leerlingen beantwoorden in totaal ook meer vragen. In de praktijk zal in die zin dus een kleine toename zijn van de mentale belasting van de leerlingen.

Voor de volledigheid is het belangrijk om te vermelden dat deelname niet verplicht is. De leerling kan er altijd voor kiezen om niet deel te nemen aan de LVM.

Doenvermogen van personeelsleden

De personeelsleden die belast zijn met de taak een groep leerlingen te begeleiden bij het invullen van de betreffende vragenlijst, moeten daar genoeg tijd en ruimte voor krijgen. Omdat de LVM gebruikt kan worden om aan genoemde verplichting te voldoen, leidt dit wetsvoorstel niet tot een significant verschil in doenvermogen voor deze personeelsleden.

Daarnaast zal het personeel zelf in het kader van de LVM in staat worden gesteld om de vragenlijst in te vullen. Zoals ook het geval is bij leerlingen, kan het beantwoorden van deze vragen voor het personeel een mentale belasting met zich mee brengen. Aangenomen wordt dat de mentale belasting voor het personeel over het algemeen aanzienlijk lager is dan voor de deelnemende leerlingen. Personeelsleden zijn namelijk volwassen en begeven zich in een professionele setting. Daarom kan van personeelsleden verwacht worden dat zij tot op zekere hoogte beter in staat zijn om het gesprek over veiligheid op hun school en hun ervaringen daarmee aan te gaan.

Ook voor het personeel geldt dat zij niet verplicht zijn deel te nemen aan de LVM. Een personeelslid kan er altijd voor kiezen niet deel te nemen aan de LVM.

7.1.2 Gevolgen voor de regeldruk

De gevolgen voor de regeldruk worden onderscheiden in structurele regeldrukkosten en eenmalige regeldrukkosten voor leerlingen en het bevoegd gezag⁸⁰. In de onderstaande paragraaf worden de regeldrukkosten van de met dit wetsvoorstel ingevoerde LVM per doelgroep uiteengezet per sector. Bij de berekening is uitgegaan van het scenario dat alle scholen, leerlingen en personeel deelnemen aan de LVM.

Bij de structurele regeldrukkosten is ook een feitelijke toename berekend ten opzichte van de situatie vóór ingang van het wetsvoorstel. Aangezien scholen de LVM kunnen inzetten om te voldoen aan de reeds bestaande monitoringsverplichtingen die zij hebben in het kader van de zorgplicht veiligheid op school, maken zij een deel van de regeldrukkosten al.⁸¹ Deze regeldrukkosten staan ook reeds beschreven in de memorie van toelichting van het Besluit uitbreiding van de monitoringsverplichting leerlingen funderend onderwijs⁸² en het Besluit vrij en veilig onderwijs.⁸³ Daarom wordt bij de berekening van de feitelijke regeldrukkosten uitgegaan van het verschil in de tijd die het kost om de vragenlijst van de LVM en de schoolmonitor in te vullen, namelijk 15 minuten (0,25 uur).⁸⁴ Dit verschil komt voort uit het feit dat de vragenlijst van de LVM langer en breder is dan de gemiddelde schoolmonitor.

De totale feitelijke toename van de (structurele) regeldrukkosten bedraagt:

---

⁸⁰ Onder de regeldrukkosten van het bevoegd gezag vallen zowel de kosten voor het bevoegd gezag zelf als ook de tijd die het bevoegd gezag beschikbaar moet stellen aan het personeel.

⁸¹ WPO, artikel 4c. WPO BES, artikel 6a. WEC, artikel 5a. WVO, artikel 3.40.

⁸² Besluit tot de wijziging van het Besluit bekostiging WPO BES 2022, het Inrichtingsbesluit WPO, het Onderwijskundig besluit WEC en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 houdende regels ten aanzien van een uitbreiding van de monitoringsverplichting in het funderend onderwijs.

⁸³ Besluit tot wijziging van het Inrichtingsbesluit WPO, het Besluit bekostiging WPO BES 2022, het Onderwijskundig besluit WEC en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 houdende nadere regels ten aanzien van de landelijke klachtencommissies en de monitor onderwijspersoneel alsmede enkele nadere vereisten met betrekking tot de resultaten van de leerlingmonitor.

⁸⁴ De gemiddelde vragenlijst van de schoolmonitor kost naar schatting 15 minuten om in te vullen. De vragenlijst van de LVM kost naar schatting 30 minuten om in te vullen.

Tabel: overzicht totale feitelijke toename regeldrukkosten per doelgroep

Doelgroep	Feitelijke toename van de regeldrukkosten
Leerlingen	€ 4.501.600
Personeel ⁸⁵	€ 4.770.338
Bevoegd gezag	€ 0
Totaal	€9.271.938

Toename regeldrukkosten leerlingen

Kinderen tot 14 jaar worden niet meegenomen in de berekening van de gevolgen van de regeldruk. Daarom is de regeldruk niet berekend voor het basisonderwijs en speciaal (basis-)onderwijs. In het voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs is deze scheiding moeilijker te maken. Daarom zijn alle leerlingen in deze sectoren meegenomen in de berekening. De ingeschatte structurele regeldrukkosten voor het invullen van de vragenlijst door de leerlingen zullen neerkomen op:

in het voortgezet speciaal onderwijs:

$$€ 17 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 107.100 \text{ (aantal leerlingen in het (v)so)}^{86} = € 910.350$$

in het voortgezet onderwijs:

$$€ 17 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 952.100 \text{ (aantal leerlingen in het vo)}^{87} = € 8.092.850$$

De feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor het invullen van de vragenlijst door de leerlingen zullen neerkomen op:

in het voortgezet speciaal onderwijs:

$$€ 17 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 107.100 \text{ (aantal leerlingen in het (v)so)}^{88} = € 455.175$$

in het voortgezet onderwijs:

$$€ 17 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 952.100 \text{ (aantal leerlingen in het vo)}^{89} = € 4.046.425$$

De totale feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor leerlingen in het funderend onderwijs komt daarmee uit op:

$$€ 455.175 + € 4.046.425 = \mathbf{€ 4.501.600}$$

Toename regeldrukkosten personeel

Ook voor het personeel worden regeldrukkosten verwacht, omdat ook het personeel de monitor invult. Daarnaast zijn regeldrukkosten te verwachten voor het bevoegd gezag, dat het een en ander moet regelen om leerlingen en personeel in staat te stellen om de monitor in te vullen. De ingeschatte structurele regeldrukkosten voor het invullen van de vragenlijst door het personeel zullen neerkomen op:

in het primair onderwijs:

$$€ 54 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 136.200 \text{ (personeelssterkte po in fte's)}^{90} = € 3.677.400$$

⁸⁵ Het bevoegd gezag moet tijd vrijmaken voor het personeel om de vragenlijst in te vullen en de leerlingen te begeleiden. Daarom vallen deze regeldrukkosten onder het bevoegd gezag. Ze worden apart aangegeven en berekend om de herkomst van de regeldrukkosten te duiden.

⁸⁶ Gebaseerd op de referentieraming 2023 en uitgaande van het standaard tarief van €15 voor burgers uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁸⁷ Gebaseerd op de referentieraming 2023 en uitgaande van het standaard tarief van €15 voor burgers uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁸⁸ Gebaseerd op de referentieraming 2023 en uitgaande van het standaard tarief van €17 voor burgers uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁸⁹ Gebaseerd op de referentieraming 2023 en uitgaande van het standaard tarief van €17 voor burgers uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁹⁰ Gebaseerd op de cijfers van DUO over de salarisadministraties van instellingen over het jaar 2022 en uitgegaan van het intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers bij bedrijven uit het handboek meting regeldrukkosten.

En in het voortgezet onderwijs:

$$€ 54 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 87.000 \text{ (personeelssterkte vo in fte's)}^{91} = € 2.349.000$$

De ingeschatte structurele regeldrukkosten voor het personeel vanwege het invullen van de vragenlijst in de les door leerlingen bedragen:

in het primair onderwijs:

$$€ 54 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 80.606 \text{ (geschat aantal klassen in het po)}^{92} = € 2.176.362$$

in het voortgezet onderwijs:

$$€ 54 \times 0,5 \text{ (uur)} \times 49.553 \text{ (geschat aantal klassen in het vo)}^{93} = € 1.377.931$$

De ingeschatte feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor het invullen van de vragenlijst door het personeel zullen neerkomen op:

in het primair onderwijs:

$$€ 54 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 136.200 \text{ (personeelssterkte po in fte's)}^{94} = € 1.838.700.$$

En in het voortgezet onderwijs:

$$€ 54 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 87.000 \text{ (personeelssterkte vo in fte's)}^{95} = € 1.174.500.$$

De ingeschatte structurele regeldrukkosten voor het personeel voor het invullen van de vragenlijst in de les door leerlingen:

in het primair onderwijs:

$$€ 54 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 80.606 \text{ (geschat aantal klassen in het po)}^{96} = € 1.088.181$$

in het voortgezet onderwijs:

$$€ 54 \times 0,25 \text{ (uur)} \times 49.553 \text{ (geschat aantal klassen in het vo)}^{97} = € 668.966$$

De totale feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor het personeel in het funderend onderwijs komt daarmee uit op:

$$€ 1.838.700 + € 1.174.500 + € 1.088.181 + € 668.966 = \mathbf{€ 4.770.347}$$

Toename feitelijke regeldrukkosten bevoegd gezag

Naast de regeldrukkosten ten aanzien van het personeel is er ook sprake van structurele regeldrukkosten voor het bevoegd gezag om leerlingen en personeel te informeren over de LVM. Dit zal georganiseerd en gecommuniceerd moeten worden. Daarvoor wordt uitgegaan van een uur per bevoegd gezag. De structurele regeldrukkosten voor het

---

⁹¹ Gebaseerd op de cijfers van DUO over de administraties van instellingen over het jaar 2022 en uitgegaan van het intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers bij bedrijven uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁹² Aantal klassen, berekend op basis van de referentieraming van 2023 en uitgaande van 23,5 leerlingen per klas in het po en 6 leerling in het (v)so.

⁹³ Aantal klassen, berekend op basis van de referentieraming van 2023 en uitgaande van 19 leerlingen per klas.

⁹⁴ Gebaseerd op de cijfers van DUO over de administraties van instellingen over het jaar 2022 en uitgegaan van het intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers bij bedrijven uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁹⁵ Gebaseerd op de cijfers van DUO over de administraties van instellingen over het jaar 2022 en uitgegaan van het intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers bij bedrijven uit het handboek meting regeldrukkosten.

⁹⁶ Aantal klassen, berekend op basis van de referentieraming van 2023 en uitgaande van 23,5 leerlingen per klas in het po en 6 leerling in het (v)so.

⁹⁷ Aantal klassen, berekend op basis van de referentieraming van 2023 en uitgaande van 19 leerlingen per klas.

bevoegd gezag komen daarmee neer op:⁹⁸

in het primair onderwijs:

€ 54 x 1 (uur) x 880 (aantal besturen primair onderwijs) = € 47.520

in het voortgezet onderwijs:

€ 54 x 1 (uur) x 281 (aantal besturen voortgezet onderwijs) = € 15.174

De feitelijke regeldrukkosten gaan uit van het verschil tussen de schoolmonitor en de LVM in de tijd die het kost te regelen dat leerlingen en personeel de vragenlijsten kunnen invullen. De verwachting is dat hier geen verschil in is en daarmee betreft de totale feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten: € 0

7.2 Verstreking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

Als gevolg van dit deel van het wetsvoorstel worden gegevens die zijn ingewonnen voor een bepaald doel, tevens gebruikt voor een ander doel. Vanuit het perspectief 'eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik' heeft dit een positief effect op de administratieve lasten van schoolbesturen. Zij hoeven voor het nieuwe doel niet opnieuw de gegevens aan te leveren. Van een mentale belasting van burgers (in het kader van doenvermogen) is in dit wetsvoorstel geen sprake.

7.3 Verstreking gegevens ROD aan NWO

In de toelichting bij het wetsvoorstel gericht op artikel 23 van de WRO is over de administratieve lasten voor de aangewezen organisaties opgemerkt dat uitgaande van een 16 uur per aanvraag en een uurtarief van € 50 sprake is van administratieve lasten van € 800. Daarbij werd uitgegaan van een separaat opgestelde 'data protection impact assessment' (DPIA) voorafgaand aan het opstellen van de aanvraag gegeven uitvoering van de WRO en onderliggende wet- en regelgeving op een transparante wijze. Wezenlijk is daarbij ook het aansluiten bij de terminologie in de wet- en regelgeving opdat helder is welke gegevens precies worden verwerkt en verstrekt.

8. Uitvoering

Dit wetsvoorstel wordt gelijktijdig aan de internetconsultatie ter toetsing voorgelegd aan DUO, de inspectie en de Auditdienst Rijk.

8.1 Landelijke veiligheidsmonitor

Op basis van de eerdere ervaringen met het uitvoeren van de LVM worden geen problemen voorzien ten aanzien van de uitvoerbaarheid.

Het ministerie van OCW zal volgens de geldende regels van het aanbestedingsrecht een onderzoeksopdracht verlenen aan een gekwalificeerd onderzoeksbureau. In de offerteaanvraag zal een duidelijke opdracht worden geformuleerd met heldere richtlijnen en voorwaarden. Voordat de verantwoordelijk bewindspersoon de opdracht verstrekt aan een opdrachtnemer voert OCW een uitvoeringsDPIA uit, met daarin een zorgvuldige beschrijving van het onderzoeksproces en de naleving van de AVG-vereisten. De Functionaris Gegevensbescherming van OCW houdt daarbij zicht op de wijze waarop de gegevensbescherming wordt gewaarborgd.

8.2 Verstreking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

PM

8.3 Verstreking gegevens ROD aan NWO

PM

---

⁹⁸ Het aantal besturen in het funderend onderwijs is gebaseerd op de open onderwijsdata van DUO over het jaar 2024.

9. Toezicht en handhaving

PM

10. Financiële gevolgen

Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

11. Caribisch Nederland

11.1 Landelijke veiligheidsmonitor

Voor Caribisch Nederland geldt het uitgangspunt '*comply or explain*'. Dat wil zeggen dat de regelgeving die in Europees Nederland geldt ook van toepassing is in Caribisch Nederland, tenzij er aanleiding is om van dat uitgangspunt af te wijken. Ten aanzien van de Landelijke Veiligheidsmonitor ziet de regering reden om de wetgeving in dit voorstel niet van toepassing te verklaren voor Caribisch Nederland.

De context van Caribisch Nederland en Europees Nederland verschilt dusdanig dat zowel de inhoud als de formulering van de vragenlijsten van de LVM zouden moeten worden aangepast voor Caribisch Nederland. Dit maakt het onmogelijk om de resultaten te vergelijken en tot één betrouwbaar landelijk beeld te komen dat recht doet aan beide delen van Nederland. Het apart uitsplitsen naar scholen in Caribisch Nederland is daarom overwogen, maar dat stuit op bezwaren. Door de kleinschaligheid van het funderend onderwijs en de scholen in Caribisch Nederland en de brede uitvraag in de vragenlijsten is het risico op herleidbaar daar groot. Dat zou grote risico's vormen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Daarnaast is de LVM niet noodzakelijk om voldoende inzicht te krijgen in de veiligheid op scholen in Caribisch Nederland ten behoeve van de beleidsvorming. Door de kleinschaligheid is dit voldoende af te leiden uit de bestaande monitoringsverplichtingen omtrent leerling en personeel voor het bevoegd gezag én het laagdrempelige contact tussen de afdeling OCW bij de Rijksdienst Caribisch Nederland.

11.2 Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

Dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft ook geen betrekking op Caribisch Nederland. Het betreft de levering van personeelsgegevens door DUO aan de sectorraden in Nederland. Dit heeft geen betrekking op gegevens van schoolbesturen in Caribisch Nederland.

11.3 Verstrekking gegevens ROD aan NWO

Dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft vooralsnog geen betrekking op Caribisch Nederland. Bij toekomstige inwerkingtreding van de WRO voor Caribisch Nederland worden de bekostigde BES-scholen aangesloten op het register onderwijsdeelnemers. Nadien zouden ook de gegevens van deze scholen aan NWO geleverd kunnen worden voor het doel van onderzoek naar de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs.

12. Advies en consultatie

PM

13. Inwerkingtreding

Het tijdstip van inwerkingtreding wordt bij KB bepaald en kan voor de verschillende onderdelen verschillend worden vastgesteld. Beoogd is om het wetsvoorstel per 1 januari 2027 in werking te laten treden.

II. Artikelsgewijs deel

Begripsbepaling Algemene verordening gegevensbescherming

Artikel I, onderdeel A (artikel 1 WPO), Artikel II, onderdeel A (artikel 1 WEC), Artikel III, onderdeel A (artikel 1.1 WVO 2020)

Aan de sectorwetten wordt een begripsbepaling van de Algemene verordening gegevensbescherming, opdat kortheidshalve zo naar deze wet kan worden verwezen, omwille van de leesbaarheid en duidelijkheid van de toe te voegen bepalingen.

Landelijke veiligheidsmonitor

Artikel I, onderdeel B (artikel 4e WPO), Artikel II, onderdeel B (artikel 5c WEC), Artikel III, onderdeel B (artikel 3.41a WVO 2020)

Eerste en tweede lid

Het eerste lid bevat een opdracht aan de verantwoordelijk bewindspersoon om de veiligheid op school te monitoren door middel van de Landelijke Veiligheidsmonitor (LVM). Het gaat daarbij om het monitoren van de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en het personeel op scholen in het funderend onderwijs. In het primair onderwijs en het speciaal onderwijs wordt de veiligheid van leerlingen vanaf het zesde leerjaar gemonitord.

Met het tweede lid worden eisen gesteld aan de LVM als instrument waarmee de veiligheid wordt gemonitord, namelijk: gestandaardiseerd, valide en betrouwbaar. Daarbij moet de LVM inzicht geven in de genoemde aandachtsgebieden: de feitelijke veiligheid, de ervaren veiligheid, het welbevinden en het veiligheidsbeleid van scholen. Daarmee wordt aangesloten bij de eisen en aandachtsgebieden die ook verplicht zijn gesteld voor de schoolmonitor met betrekking tot de veiligheid op school.⁹⁹ Niet van toepassing is de uitsplitsing die wordt voorgesteld te maken naar vormen van feitelijke onveiligheid in het Besluit uitbreiding monitor funderend onderwijs.¹⁰⁰ Dat betekent niet dat deze vormen van feitelijke veiligheid geen onderdeel kunnen uitmaken van de landelijke veiligheidsmonitor, slechts dat dit niet bij wet wordt voorgeschreven. Bij de uitvoering van de landelijke veiligheidsmonitor dient afgewogen te worden welke gegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de wettelijke taak; te weten het monitoren van de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school.

In aanvulling op de aandachtsgebieden feitelijke veiligheid, ervaren veiligheid en welbevinden dient de LVM ook het veiligheidsbeleid van scholen in beeld te brengen. Het gaat daarbij om de vraag hoe het veiligheidsbeleid op school door de leerlingen en het personeel wordt ervaren en in hoeverre zij bepaalde elementen van goed veiligheidsbeleid op school in de praktijk terugzien. Te denken valt aan vragen over of de deelnemer melding heeft gedaan van een incident, of er iets met die melding is gedaan en of het probleem werd opgelost.

Derde lid

Met het derde lid wordt de bevoegdheid van de verantwoordelijk bewindspersoon tot het verwerken van persoonsgegevens voor de uitvoering van de LVM ingekaderd.

Onderdeel A Vastgelegd is dat er slechts direct op de persoon herleidbare gegevens mogen worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is voor de uitnodiging tot deelname. Er zullen dan ook geen direct herleidbare persoonsgegevens, zoals naam, adres of

⁹⁹ Stb. 2020, 209.

¹⁰⁰ *Besluit van ... tot wijziging van het Besluit bekostiging WPO BES 2022, het Inrichtingsbesluit WPO, het Onderwijskundig besluit WEC en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 houdende regels ten aanzien van een uitbreiding van de monitoringsverplichting in het funderend onderwijs zoals deze aanhangig is gemaakt bij de Afdeling advisering van de Raad van State | [Besluit uitbreiding monitor funderend onderwijs | Overheid.nl | Wetgevingsskalender](#).*

geboortedatum, worden uitgevraagd bij de afname van de LVM of gekoppeld worden aan de andere uitgevraagde gegevens. Het verwerken van direct herleidbare persoonsgegevens kan wel noodzakelijk zijn voor het uitnodigen voor deelname aan de LVM. Gedacht kan worden aan e-mailadressen die gebruikt worden voor het uitzetten van de LVM. Indien de verantwoordelijke bewindspersoon ervoor kiest om de LVM af te nemen zonder verdere tussenkomst van scholen, dan kan hij voor de uitnodiging tot deelname van leerlingen gebruikmaken van de gegevens die zijn opgenomen in het register onderwijsdeelnemers conform artikel 15, tweede lid, laatste volzin, van de Wet register onderwijsdeelnemers.

Zie par. 2.3.4 over verwerken persoonsgegevens en par. 5.2.2 over herleidbaarheid van gegevens.

Onderdeel B De persoonsgegevens die worden verwerkt ten behoeve van het afnemen van de LVM worden uiterlijk drie jaar na het moment van afname verwijderd. Zie par. 5.2.5 over maximale bewaartermijn.

Onderdelen C en D Daarnaast is bepaald dat bijzondere categorieën van persoonsgegevens kunnen worden verwerkt indien dat noodzakelijk is. Daarbij wordt aangesloten bij de definitie van bijzondere persoonsgegevens in artikel 1 van de Uitvoeringswet AVG. Deze definitie is daarin opgenomen: bijzondere categorieën van persoonsgegevens: de categorieën van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening. Artikel 9, eerste lid van de AVG verwijst onder andere naar persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid. De noodzaak voor verwerking van deze categorieën van gegevens is gelegen in het zwaarwegende algemeen belang van het borgen van een veilig schoolklimaat en de kwaliteit van het onderwijs. Dezelfde noodzaak kan gelden voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, als bedoeld in artikel 10 van de AVG. Dit artikel in de AVG bepaalt onder andere dat persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen alleen mogen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

Tot slot worden enkele categorieën bijzondere persoonsgegevens van verwerking uitgesloten, omdat deze niet relevant zijn voor het beoogde doel, namelijk genetische of biometrische gegevens of gegevens waaruit politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakbond blijken. Het gaat daarbij om de categorieën van persoonsgegevens zoals opgenomen in de artikel 9 van de AVG.

Vierde en vijfde lid

Het vierde lid legt de koppeling tussen de LVM en de schoolmonitor veiligheid. De LVM kan in samenwerking met een school worden afgenomen. Bedoeld wordt daarmee op de situatie dat een school medewerking verleent aan de onderzoekers die de LVM afnemen door deze bijvoorbeeld onder schooltijd aan de leerlingen in de klas voor te leggen. Op het moment dat de afname van de LVM via een school verloopt dan verstrekt de verantwoordelijk bewindspersoon aan het schoolbestuur een schoolspecifieke LVM-rapportage te sturen, waarmee de betreffende school kan voldoen aan de in de sectorwetten opgenomen verplichting voor het bevoegd gezag om jaarlijks de veiligheid op school te monitoren.

Met het vijfde lid wordt geregeld welke gegevens deze schoolspecifieke rapportages dienen te bevatten. Dit betreft de uitkomsten op basis van de gegevens van de deelnemers op die betreffende scholen. Die gegevens worden geaggregeerd per gestelde vraag weergegeven.

Daarnaast worden die uitkomsten voor leerlingen het primair onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs uitgesplitst naar vestigingsniveau. Voor leerlingen in het voortgezet onderwijs worden die uitkomsten uitgesplitst naar onderwijssoort en per vestiging. De uitkomsten van het personeel worden geaggregeerd per vraag en uitgesplitst naar vestiging en dit geldt zowel in het primair en het speciaal onderwijs als in het voortgezet onderwijs.

Tot slot dient de verantwoordelijke bewindspersoon de gegevens te verstrekken die het bevoegd gezag nodig heeft om te voldoen aan zijn verplichting tot het verzenden van de resultaten van de leerlingmonitor aan de inspectie.

Zesde lid

Het zesde lid bepaalt dat de minister, indien bijzondere omstandigheden daartoe noodzakelijk zijn, kan besluiten om de tweejaarlijkse cyclus te verlengen. Voor bijzondere omstandigheden kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een situatie zoals ten tijde van de COVID-pandemie.

Verstrekking personeelsgegevens aan de PO- en VO-raad

Artikel I, onderdeel C, (artikel 167a WPO), Artikel II, onderdeel C (artikel 143a WEC), Artikel III, onderdeel C (artikel 2.112 WVO 2020)

Eerste, tweede en derde lid

Het eerste lid geeft de minister een grondslag om gegevens over het personeel op scholen te verstrekken aan de betreffende sectorraad. Dit betreffen gegevens over de persoon en de arbeidsrelatie. Op basis van het tweede lid worden deze gegevens slechts verstrekt aan de sectorraad voor zover dit noodzakelijk is voor de ondersteuning van bevoegde gezagen of samenwerkingsverbanden. Deze noodzaak kan gelegen zijn in twee doelen, namelijk verantwoording en onderlinge vergelijking. Beide doelen kunnen zowel betrekking hebben op de kwaliteit, toegankelijkheid als doelmatigheid van het onderwijs. In het derde lid wordt vervolgens de verstrekking van een aantal direct identificerende persoonsgegevens uitgesloten, namelijk de geslachtsnaam, de voornamen, het adres en de geboortedatum van het personeel. Ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard worden uitgesloten van verstrekking.

Vierde en vijfde lid

Op grond van het vierde lid moeten de gegevens die de minister verstrekt aan de sectorraden ten minste worden geaggregeerd op schoolniveau, dan wel instellingsniveau. In het vijfde lid wordt hierop een uitzondering gemaakt voor specifieke gegevens. Het gaat daarbij om gegevens met betrekking tot het geslacht en de betrekkingsomvang. Deze gegevens kunnen nader worden uitgesplitst naar functiegroep of functiecategorie. Welke functiecategorieën dan wel functiegroepen er zijn is nader uitgewerkt in de Regeling informatievoorziening WPO/WEC.¹⁰¹ Voor functiecategorie gaat het bijvoorbeeld om de indeling naar 'vakleraar' of 'leraar in opleiding' of 'adjunct- of waarnemend' directeur. Deze functiecategorieën worden vervolgens gegroepeerd in verschillende functiegroepen 'management', 'middenmanagement', 'onderwijsgevend personeel', 'onderwijsondersteunend personeel' en 'beheer en administratief personeel'.

Zesde tot en met elfde lid

Het zesde lid bepaalt dat een verstrekking steeds een expliciet besluit van de minister vereist.

Het zevende tot en met elfde lid geven nadere voorschriften over het besluit van de minister. Alvorens gegevens uit het register verstrekt kunnen worden dient de minister

---

¹⁰¹ Regeling informatievoorzieningen WPO/WEC, bijlage 6, paragraaf 2.4.2.

op verzoek van de instelling of de aangewezen organisatie daartoe een besluit te nemen. Het verzoek moet op grond van het zevende en achtste lid een aantal elementen bevatten:

- Het doel of de doelen van de gegevensverstrekking. Deze doelen moeten vallen binnen het in het eerste en derde lid genoemde doel.
- De persoonsgegevens waarop het verzoek betrekking heeft.
- Onderbouwing waarom persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor het beoogde doel of beoogde doelen.

De vormgeving van het verzoek is vormvrij en dus aan de verzoekende organisatie. Denkbaar is dat het verzoek in de vorm van een aanvraagformulier, dat door het departement ter beschikking wordt gesteld, wordt gedaan. Het verzoek wordt vervolgens door de minister getoetst, waarbij in ieder geval bepalend is of en in hoeverre de verstrekking van de gegevens noodzakelijk is voor de beoogde doelen (achtste lid). Hierbij wordt steeds de afweging gemaakt tussen het belang van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de personen, van wie de verzoeker gegevens verstrekt wenst te krijgen, en het belang van de verzoeker, om de gegevens te ontvangen voor de in het verzoek beschreven doeleinden. Gekeken wordt of de in het verzoek vermelde gegevens noodzakelijk zijn voor de in het verzoek vermelde doelen.

Na toetsing van het verzoek neemt de minister een besluit ten behoeve van de verzoeker. In het besluit wordt in ieder geval bepaald voor welke doeleinden gegevens worden verstrekt, welke gegevens worden verstrekt, en welke bewaartermijn geldt voor de te verstrekken gegevens (negende lid). Het is overigens mogelijk dat herhaalde gegevensverstrekkingen van dezelfde set gegevens voor dezelfde doelen op basis van één besluit geschieden. Het besluit kan voor een bepaalde periode (bijvoorbeeld twee jaar) worden afgegeven. Binnen die periode kunnen dan bijvoorbeeld jaarlijks of twee keer per jaar de set gegevens die in het besluit zijn genoemd worden verstrekt voor de doelen die in het besluit zijn genoemd. Op die manier wordt voorkomen dat een instelling voor dezelfde set gegevens en voor dezelfde doelen steeds een nieuw verzoek moet indienen. Indien echter binnen de periode waarin het besluit geldt de betreffende organisatie een wijziging van de set gegevens of het doel wil aanbrengen, dan moet wel een nieuw verzoek worden ingediend.

Volgens het tiende lid worden aan het besluit van de minister voorschriften en beperkingen verbonden in het belang van een zorgvuldige en doelmatige gegevensverstrekking. Het kan bijvoorbeeld gaan om technische voorschriften (zoals de wijze van gegevensverstrekking, bijvoorbeeld dat deze via het beveiligde zakelijk portaal van DUO plaatsvindt, of de tijdstippen van de verstrekking), maar ook de periode waarop de gegevensverstrekking betrekking heeft, maatregelen om gegevensbeveiliging te waarborgen of medewerking aan privacy-audits.

Het elfde lid regelt de bevoegdheid voor de minister om het besluit in te trekken. De intrekking kan in ieder geval op de twee genoemde gronden. De eerste is als de gegevens waarop het besluit betrekking heeft voor andere doeleinden worden verwerkt dan die in het besluit zijn genoemd. De tweede grond is als niet wordt voldaan aan de voorschriften en beperkingen die aan het besluit zijn verbonden. De aanduiding van intrekkinggronden is niet uitputtend; onder omstandigheden is intrekking op andere gronden mogelijk.

Het intrekkingbesluit heeft tot gevolg dat de betreffende instelling of aangewezen organisatie de gegevens die op basis van het verstrekkingbesluit zijn ontvangen onverwijld moet vernietigen. Het besluit van de minister tot verstrekking van gegevens, bedoeld in het zesde lid, is namelijk een voorwaarde voor een rechtmatige verstrekking van de gegevens door de minister aan instellingen voor hoger onderwijs of aangewezen

organisaties. Het zesde lid bepaalt immers dat de verstrekking van basisgegevens plaatsvindt voor zover dit is bepaald bij besluit van de minister. Daarmee is het verstrekkingbesluit van de minister eveneens een voorwaarde voor een rechtmatige verwerking van de desbetreffende persoonsgegevens door de instelling van hoger onderwijs of aangewezen organisatie die ze ontvangt. Onder verwerking van persoonsgegevens dient een breed scala van handelingen te worden begrepen, waaronder het vastleggen en opslaan van persoonsgegevens (artikel 4, onderdeel 2, AVG). Met de intrekking van het verstrekkingbesluit komt, gelet op het voorgaande, de juridische basis te ontvallen aan het vastleggen en opslaan van de desbetreffende persoonsgegevens door de instelling voor hoger onderwijs of aangewezen organisatie. Wanneer een besluit tot verstrekking wordt ingetrokken, rust op de desbetreffende instelling of organisatie dan ook de verplichting om gegevens die op basis van het besluit ontvangen zijn, onverwijld te vernietigen.

Twaalfde lid

Het besluit tot verstrekking wordt toegezonden aan de aanvrager en wordt daarnaast gepubliceerd in de Staatscourant (twaalfde lid). Dit geldt ook voor een besluit tot intrekking van een verstrekkingbesluit. Deze besluiten zijn besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en vatbaar voor bezwaar en beroep.

Dertiende lid

In het dertiende lid is een delegatiegrondslag voor regelgevende bevoegdheid opgenomen. Er is hier gekozen voor subdelegatie («bij of krachtens amvb»), zodat bepaalde administratieve aspecten bij ministeriële regeling nader kunnen worden geregeld. Hierbij valt te denken aan de vaststelling van een aanvraagformulier.

Caribisch Nederland

Artikel III, onderdelen D en E (artikelen 11.32a en 11.40a WVO 2020)

De verschillende onderdelen in dit wetsvoorstel zijn niet van toepassing op Caribisch Nederland. Met deze bepalingen in de Wet voortgezet onderwijs 2020 worden de voorgestelde artikelen met betrekking tot de LVM en de verstrekking personeelsgegevens aan de raden dan ook niet van toepassing verklaard voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Verstrekking gegevens ROD aan NWO

Artikel IV (artikel 23, eerste lid, onderdeel e, WRO)

Aan artikel 23 van de WRO wordt NWO toegevoegd, als organisatie waaraan gegevens uit het ROD kunnen worden verstrekt. Het wetsvoorstel regelt de rechtsgrondslag voor verstrekking van persoonsgegevens aan de NWO om als verwerkingsverantwoordelijke, voor NRO, onderzoeksactiviteiten te kunnen laten realiseren. Dat betreft onderzoek waartoe NWO het doel en de middelen bepaalt, waarbij gegevens noodzakelijk zijn over onderwijsdeelnemers die in het ROD zijn geregistreerd. Zie verder paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Mariëlle Paul